

מפתח ענינים

- 3..... פתח דבר
- 5..... דבר מלכות
- 17..... לקט מענות, הוראות, וסיפורים שונים
- רשימת שמות התלמידים השלוחים, ישיבה גדולה – זאל - מלבורן
26..... אוסטרליה
- סקירה קצרה על הישיבה גדולה והתלמידים השלוחים
- 31..... מאת הרב יצחק דוד ע"ה גראנער
- הרב אריה ליב ע"ה קפלן-
- 33..... סקירה קצרה על תקופת שליחותו באוסטרליה
- 36..... פלפול מהרב אהרן אליעזר צייטלין ע"ה.
- 45..... אגרת מר' יוסף יצחק חטריק
- 50..... A letter about Lipa Dubrowsky
- 55..... תמונות

פתח דבר

בשבת והודי' להשי"ת מתכבדים אנו להגיש לפני כל התלמידים השלוחים דישי"ג מלבורן אוסטרלי', תשורה מיוחדת ממעמד היסטורי – כינוס הקהל של התלמידים השלוחים דישי"ג מלבורן לאורך כל השנים", קובץ "איין מאל א שליח, אלעמאל א שליח" (דברי הרבי להרב א"ל קפלן בתוועדות בחזרו מהשליחות לחצרות קדשינו).

הכינוס נתקיים בהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר לארגן כינוסי הקהל בכל מקום משך שנה זו שהוא שנת 'הקהל', והוא ע"מ לחזק דת האמת ויראת שמים וכמ"ש בפרשת הקהל שהמכוון בה הוא 'למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם' (דברים לא, יב).

הכינוס הוא לעילוי נשמת שליח דוגמא חי, הרה"ח ר' אהרן אליעזר צייטלין ע"ה, בסמיכות לשלושים לפטירתו – ב' כסלו. הרב צייטלין היה שליח בצפת עיה"ק, ולפנים בישי"ג מלבורן (תשל"ג-ד), ומדי שנה בשנה היה מגיע למלבורן ע"מ לחזק ולהתעורר הקהלה בעניני יר"ש והתקשרות לרבי – המשך השליחות כפשוטו, "איין מאל א שליח, אלעמאל א שליח".

פותחין בדבר מלכות – ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר "שיודפס בכל חוברת וחוברת איזה מאמר חסידות ושיחה (מאלו המאמרים והשיחות השייכים לבני הישיבות) – (אג"ק ח"ז ע' שלה), אי לזאת הדפסנו היחידות מכ"ק אדמו"ר לקבוצה הראשונה משנת תשכ"ז, וגם "לקט מענות, הוראות וסיפורים" (מתוך ספר "ונכבשה הארץ").

ה"שער זכרון" הוא לג' שלוחים שהלכו לעולמם, הרב א"ל קפלן (קבוצה הראשונה), הרב צייטלין (קבוצה ד') והרב ליפא דובראווסקי (קבוצה ו'), ונזכה ל"הקיצו ורננו שוכני עפר" בב"א. ולכן הדפסנו ענינים שונים מזמנו של הרב צייטלין בישי"ג, ותודתינו נתונה לחברי הקבוצה (קבוצה ד') של ר' אהרן אליעזר צייטלין ע"ה – הרב י"י חיטריק, הרב יעקב רייצעס, הרב שלום שפאלטר. וכן דברים קצרים על הרב קפלן והרב דובראווסקי, ותודתינו נתונה להרב יעקב בארבער ומשפחת קפלן מצפת.

כבר ידוע ומפורסם אשר חיבה יתירה נודעת לו לכ"ק אדמו"ר להשיבה גדולה במלבורן, לו העניק תמיד יחס מיוחד ביותר (ראה בארוכה בספר איי המלך), ובפרט להתלמידים השלוחים לישי"ג, שזכו לקירובים נדירים משך כל השנים (ראה בארוכה בספר ונכבשה הארץ).

והננו בזה להביע את תודתנו לכל אלה שעזרו וסייעו לארגון הכינוס, ו"רבים הם וא"א לפרטם", ובראשם השלוחים ר' שמואל סלונים, ר' מ"מ ליבערמאן, הת' מרדכי רובין. עריכת הקובץ נעשתה ע"י השליח ר' משה אהרן שי' באקמאן.

זאת למודעי: שעברנו ועבדנו על תוכן עד מקום שידינו מגעת, הן בנוגע לתוכן והן בנוגע לטעויות הדפוס, אך מפני קוצר הזמן לא הי' ביכלתנו לעבוד כראוי וכל צרכו ו"שגיאות מי יבין".

ואנו תפילה שקובץ זה, יגרום נח"ר רב לכ"ק אדמו"ר, ויה"ר שתיכף ומיד ממש "יחיש ה' גאולתנו ופדות נפשנו" ויוציאנו מהגלות הגשמי והרוחני המר הזה, ונזכה לחזור ולראות באור פני מלך חיים, "מלך ביופיו תחזינה ענינו", וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאיתי תצא", ו"נזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים". ותקויים משאלת נפשו – שבזה עסק תמיד כל הימים, "להביא לימות המשיח", ונצא מן הגלות – מתוך בריאות הנכונה ושמחה אמיתית – לקראת משיח צדקינו עם מלכנו בראשנו, בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

המארגנים של הכינוס הקהל

ערב שמה"ח כסלו - כינוס השלוחים העולמי
קי"ג שנה להולדת ושישים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
שנת ה'תשע"ו, שנת הקהל
"כאן צוה ה' את הברכה"
ברוקלין, נ"י.

דבר מלכות

'יחידות'

יחידות לקבוצה הראשונה – ה'תשכ"ז

אור ליום ב', כ"ד אדר ראשון, ה'תשכ"ז

דער עיקר כוונה וואס איר פארט, איז דאס אזוי ווי מען מוז אהינצו בריינגען, דעם "נר מצוה ותורה אור"¹, פון דעם מאור שבתורה², פנימיות התורה³, תורת החסידות, וואס ממילא דארף יעדער זאך זיין מיט א אתעדל"ע פאר דעם אתעדל"ת⁴, כדי צו מאכן פון זיי דארטן חסידים פון אלטן רבין, און פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, דארף אבער זיין אויף דעם אויך אתעדל"ע, וואס דערפאר שיקט מען אייך, אלס תלמידים וואס האבן געזעהן כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵, וכמה פרטים בזה, און געהערט פון כ"ק מו"ח אדמו"ר און געלערנט חסידות, אז דאס זאל זיין אלץ דער אתעדל"ע כדי פון דארטן אויפמאכן כמה פעמים ככה, "נרות להאיר"⁶.

כדי דאס זאל אבער מער נתקבל ווערן, דארף דאס זיין ניט אין א אופן אז איר קומט זיי מעורר זיין, נאהר איהר פארט אלס תלמידים אויף משתתף זיין זיך אין דארטן אויפבויען א מוסד אויפן נאמען פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, כדי פון עם זאלן ארויסוואקסן "נרות להאיר", אויף אייננעמען גאנץ מעלבורן און דערנאך אוסטריאלי און מאכן דאס פאר א חסידישע מדינה.

¹ משלי ו, כג.

² ראה ירושלמי חגיגה פ"א סה"ז. פתיחתא דאיכ"ר.

³ ראה קרבן העדה לירושלמי שם. סה"ש תורת שלום ע' 139. המשך תער"ב ח"ג ע' א'שכב.

⁴ ראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ב ואילך.

⁵ ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהריי"צ ח"ב ע' קלד, עיי"ש.

⁶ ראה לקו"ש ח"ב ע' 484 ובהנסמן שם. ח"י ע' 310. ח"י"ב ע' 149. ועוד.

לכל לראש איז דאס בנוגע די תלמידים – בחורים – פון דארטן, און דערנאך דורך זיי משפיע זיין על כלל ישראל דארטן, סיי די אלטע, סיי די יונגע, סיי די גאר יונגע, און אויך אויף די נשים ובנות וואס זיינען דארטן - ניט באופן ישר, ווארום דאס איז דאך ניט אייער ענין, נאהר ע"י התעוררות וואס וועט צוקומען בכללות הענין.

וויבאלד אז יעדער ענין דארף זיך אנהויבן ביי חסידים, און ביי בחורים בפרט, דורך לימוד הנגלה און לימוד החסידות, איז לכל לראש אייער תפקיד דארטן איז דאס לערנען בהתמדה ושקידה, סיי נגלה און סיי חסידות, ובשופי גדול, מיט א ריבוי בכמות, וואס דאס פארשטיין און זען בעלי בתים אויכעט, און א ריבוי באיכות, וואס מיט דער צייט וועלן זיי דאס אויך דארטן קענען פאנאדערקלייבן, און דער לימוד זאל זיין מתוך הרחבה אין אהבת ה' און יראת ה', וואס דאס קומט ע"י עבודת התפלה.⁷

וואס אויף די אלע זאכן לכל לראש דארף מען נוצען אייגענע כוחות, וואס דאס איז דאך תפקיד האדם אויף לעבוד בכה עצמו, און דערנאך איז "הבא לטהר מסייעים אותו"⁸ בתוספת מרובה יותר על העיקר, וואס דאס איז וואס די רביים די נשיאים וועלן אייך געבן אויף מצליח זיין בהצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע.

אזוי ווי גערעדט פריער איז דאס דער תפקיד העקר, איז אבער דא אויך די תפקידים וואס קומען צוזאמען דערמיט, וואס דאס איז אין די זמנים הפנויים, אז דאס זאל כלל ניט אנרירען, ניט התמדה ושקידה אין נגלה, און ניט התמדה ושקידה אין חסידות, און ניט עבודת התפלה, איז דעמאלט איז ע"ד ווי מ'טוט דא אין הפצת המעיינות און אין הפצת עניני יהדות בכלל, מ'זאל זיך דארטן שטעלן אין פארבינדונג מיט צעירי אגודת חב"ד, און מיט די עסקנים וואס זיינען דארטן, כדי צו זעהן ווי אזוי איר קאנט דארטן זיי ארויסהעלפן.

⁷ ראה לקו"ת ברכה צו, ב. קונטרס עץ החיים פי"א-יב. פכ"ה. פל"ג.
⁸ שבת קד, א. וש"נ. ובאגה"ת פי"א (ק, ב): הבא דייקא מיד שבא.

אבער כאמור לעיל אז די עבודה ליגט בעיקר אויף זיי, און דאס וואס איר דארף טאן אין דעם איז דאס אויף זיי צוהעלפן אין דעם און זיי מעורר זיין, וואס אמאל קאנען פנים חדשות מערער אויפטאן ווי די וואס געפינען זיך על אתר א משך זמן רב.

און דער עיקר התפקיד אייערע איז אויף באווייזן א לעבעדיקן ביישפיל ווי אזוי מען קען, און מ'מוז, און מ'דארף, און מ'טוט דאס בפועל – לערנען בהתמדה ושקידה נגלה און חסידות אין אן אופן אז דאס קומט לידי מעשה⁹ - קיום המצוות בהידור.

וואס דא קומט אריין א ענין וואס דאס איז סיי אין הלכה, און סיי אין חקירה און סיי אין דרוש און סיי אין חסידות¹⁰, אז בנוגע צו די ענינים וואס לכאורה זיינען זיי ניט דער עיקר, נאהר דאס קומט מעהר ניט ע"י הכרח, אז מ'קען ניט צוקומען צו דעם עיקר סיידן דורך דעם, אדער עס קומט בדרך ממילא, און אעפ"כ מאכט מען דערפון אויכעט א ענין של תוכן פנימי, ביז וואנעט אויכעט אן ענין עיקרי, אעפ"י וואס לכאורה איז דאס מעהר ניט ווי א ענין וואס קומט בתור מסובב פון דעם ענין עיקרי. ביז וואנעט אז מ'געפינט אויך אז עס ווערט דערפון א מצוה בפני עצמה.

וואס די דוגמאות וואס זיינען דא אין דעם אין הלכה (און עס איז דא אין דערויף אויך סתירות בהלכה), געפינט מען בנוגע להיפוך התורה, "סור מרע".

אין דעם ענין פון מלאכת שבת, איז דא דער כלל, אז די מלאכות וואס זיינען געווען אין משכן ווערן פארעכענט פאר מלאכת שבת¹¹. דערנאך פרעגט די גמרא¹² ווי קומט דער ענין פון "קורע על מנת לתפור", אויף דערויף

⁹ ראה קידושין מ, ב. רמב"ם הל' ת"ת.

¹⁰ בהבא לקמן – ראה צפע"נ עה"ת ר"פ מסעי. מהדו"ת נא, ג. ועד"ז מברא ככו"כ עניני תורה (וכו"ב) – ראה במקומות הנ"ל. ובצפע"נ למו"נ ח"א פע"ב (גדפס בצפע"נ עה"ת דברים ע' שעב וואלך ובהנסמן שם). לקו"ש ח"ד ע' 139. ח"ז ע' 188. ע' 240 (ובהע' 68). שיחת ש"פ פנחס תנש"א. ועוד.

¹¹ שבת מט, ב.

¹² שם עד, ב.

ענטפערט די גמרא אז אין משכן איז אויך געווען א קריעה ע"מ לתפור, אז מ'האט אמאל געדארפט פאריכטען א קיילעכדיקע לעכל, און כדי אז דער פאריכטען זאל זיין אין א אופן אז עס זאל ניט זיין קיין קנייטשען, האט מען פריער געדארפט מאכן א גרעסערע לאך, אז עס זאל ניט זיין קיין קיילעכדיקע נאהר א לאנגע לאך, און דערנאך האט מען דאס פארנייט.

וואס ממילא, קומט ארויס דערפון, אז דער ענין פון דער קריעה וואס מען פלעגט דאס פאנאנדערייטען איז דאס ניט געווען לכאורה אן ענין מצד עצמו, נאהר אזוי ווי די תפירה האט געדארפט זיין באופן מתוקן, אז עס זאל ניט זיין קיין קנייטשען, איז צוליב דערויף געווען א הכרח אז מ'זאל דאס פריער פאנאנדערייטען.

קאן מען דאס דעמאלט טייטשען אז וויבאלד אז דאס איז מעהר ניט ווי א הכרח איז דאס בדוגמא ווי א הכשר מצוה (אין צד הטוב), איז די זעלבע זאך, אין דעם צד פון "סור מרע" איז דאס מעהר ניט ווי א דבר טפל, וואס עפ"י הסברה זו קומט דאך אויס אז דעמאלט דארף מען דערפון ניט מאכען קיין מלאכה וחיוב בפני עצמו, ווארום קורע על מנת לתפור איז דאך ניט דער דין אז דער חיוב איז אז דערנאך פארנייט ער דאס, נאהר אויב נאהר בשעת הקריעה איז דאס על מנת לתפור, איז די קריעה אליין א מציאות בפני עצמו, ביז וואנעט אז זי האט די זעלבע חשיבות, בנוגע צו א קרבן חטאת און אלע חיובים, פונקט ווי די תפירה הבא לאח"ז.

זעהט מען דערפון אז הלכה מאכט אפילו פון אן ענין וואס קומט מעהר ניט ע"י הכרח, וואס אנדערש קען מען ניט צוקומען צום ענין עיקרי, וויבאלד אז תורה מאכט דערפון א חשיבות - ע"ד ווי די גמרא זאגט אז "איסורי' אחשבי" ¹³ אדער "מצוותי' אחשבי" ¹³ - אז עס באקומט אזא מין חשיבות ביז וואנעט אז עס ווערט אן ענין עיקרי און א חיוב בפ"ע.

וואס דערפאר איז דער דין אז אפילו דערנאך אויב מאיזה סיבה שתהי', האט ער ניט געהאט קיין מעגליכקייט אויף צוזאמענייען, אדער אפילו ווען די תפירה איז געווען לאחרי יום השבת, ד.ה. אז שבת איז געווען מעהר ניט ווי

¹³ראה ביצה כו, ב (בפרש"י ד"ה חלה). בכורות י, א. וראה אנצקלופדי' תלמודית מע' אסורו חשובו.

די קריעה אליין, ווערט דאס פארעכענט אלס א מלאכה, און אן אב מלאכה ניט קיין תולדה, פונקט ווי מלאכת התפירה.

עס איז דא א סברא אויף פארקערט אויכעט, אז וויבאלד דאס איז א ענין הכרחי, אז אן דערויף קען מען ניט צוקומען צו דעם עיקר, באקומט דאס די גאנצע חשיבות פון דעם עיקר.

וואס לכאורה איז אזוי משמע פון דעם דין וואס איז דא בהנוגע צו הולכה ביי קדשים¹⁴, צי דאס ווערט גערעכנט אלס אן עבודה בפני עצמה, וואס דערפאר איז "הולך שלא לשמה" זאל דאס קענען פסל'ען. איז דא אין דערויף דריי דיעות, וואס כדי צו ארויסקלייבען וואס איז דא דער סברא עקרית פארשטייט מען דאס פון די דיעה וואס ער זאגט אז אויב די הולכה איז באופן אז מען קען ניט אויסקומען אן דעם, ד.ה. אויב ער האט געקוילעט בריחוק מקום פון מזבח, מוז דאך זיין דער הולכה, ווארום עס קען דאך ניט זיין קיין זריקה אן דעם, און זריקה שטייט דאך בפירוש אין תורה, איז דעמאלט אט די הולכה א עבודה גמורה, משא"כ א הולכה וואס איז בדרך אפשרי, ד.ה. אויב ער האט געקוילעט ניט ווייט פון מזבח, באופן אז דאס קאן זיין מיט הולכה אדער אן הולכה, ווי עס שטייט אין גמרא אין ערשטן פרק פון זבחים, דעמאלט איז אזא מין הולכה ניט גערעכנט פאר א עבודה בפני עצמו.

וואס פון די סברא פון ר' אליעזר זעהט מען אז אדרבה, עס קאן גאר זיין א סברא ניט וויבאלד אז דאס איז א דבר הכרחי איז דאס ניט קיין עיקר, - מעהר ניט ווי א מסובב פון דעם עיקר, נאהר מען קען זאגען פארקערט, וויבאלד אז מען קען ניט צוקומען צו דעם עיקר נאר דורכדעם, בדוגמא פון הולכה אדער בדוגמא פון קריעה בשבת, איז דאס א מציאות עיקרי, און עבודה בפני עצמו.

און עד"ז בהנוגע לענינים, אז מען קען ניט צוקומען צו דעם ענין עיקרי פון התמדה ושקידה, סיידן איר וועט אויכעט טאן אין דער ענין פון "צדקה

¹⁴בהבא לקמן ראה זבחים יג, א (במשנה).

תרומם גוי¹⁵, אין הפצת היהדות וכו', אז דאס זאל ווערן - פארקערט - א מציאות עקרית און א עבודה בפני עצמה, דוקא מצד דעם וואס אן דערויף קען מען ניט קומען צו דער עיקר.

וואס דאס איז די סברות ווי עס איז דא אן אריכות גדולה בדבר, ווי מען קען דאס ארויסנעמען פון הלכה.

דערפון וואס מען ווייסט די תורת הבעש"ט¹⁶ "אז יעדער זאך וואס א איד זעהט אדער וואס א איד הערט איז דאס א הוראה אין עבודת ה'", וואס עבודת ה' איז דאס דער עיקר תפקיד בריאת האדם, "אני¹⁷ לא נבראתי אלא לשמש את קוני", זאגט דער בעש"ט אן קיין יוצא מן הכלל, אז יעדער ענין אפילו אויב דאס איז ניט קיין ענין בפני עצמו, נאהר צוליב אנאנדער ענין עס זאל קענען זיין הנחת תפילין עד"מ, וואס "הוקשה כל התורה כולה לתפילין"¹⁸, אדער א אנדער ענין בתו"מ, וויבאלד אבער אז ער זעהט דאס, זאל ער ניט טראכטען אז דאס איז מעהר ניט אלס א הכרח כדי ער זאל קענען צוקומען צו הנחת תפילין, דער **בעש"ט** זאגט אז דאס אליין בפ"ע ווערט א הוראה בעיקר מילוי תפקיד האדם, וואס דאס איז "לשמש את קוני".

וואס דערפון איז פארשטאנדיק אז דא נעמט מען אן די סברא, אז אן קיין אונטערשייד, צי ער קען דאס יא טאהן אדער ער קען דאס ניט טאן, אדער דאס איז א ענין הכרחי, איז וויבאלד אז דאס איז א ענין אז ער קאן דערמיט טאהן אין עבודת הבורא, ווערט דאס א ענין וואס האט א מטרה בפני עצמה און א כוונה בפני עצמה, און ניט נאהר א מסובב פון א צווייטען ענין.

וואס יעדער ענין קומט דאך דערנאך אראפ אין עבודה מיט א בכך, איז דאס בכללות שני דרכים וואס איז דא אין עבודה, "בכל דרכיך דעהו"¹⁹ און "כל

¹⁵ משלי יד, לד. וראה תו"א בתחלתו: נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה. ובאוה"ת בראשית (כרך ו' תתרכו, ב) ד"אלף" הוא לא בדרך גזומא.

¹⁶ כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקי"ט ואילך. סקכ"ט ואילך.

¹⁷ קידושין בסופה. ראה בכת"י וטיקן (ירושלים תשל"ד) מס' 111. וכן הובא במלאכת שלמה למשנה קידושין שם. וראה יל"ש ישע"י רמז רעו.

¹⁸ קדושין לה, א.

¹⁹ משלי ג, ו (ברכות סג, א). אבות פ"ב מי"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טוש"ע או"ח סרל"א (בהיפך הסדר שברמב"ם) ומסיים "ומי שנוהג כן עובד את בוראו תמיד". – וצע"ק שבשו"ע אדה"ז

מעשיך יהיו לשם שמים"¹⁹. וואס ביידע ענינים זיינען דאך אין דברי הרשות. א זאך וואס מען איז מחוייב עפ"י תומ"צ, איז דאך ניט שייכות צו זאגען "בכל דרכיך דעהו", אויך איז ניט שייך צו זאגען "כל מעשיך לש"ש", ווארום דער ענין אליין איז דאך א מצוה, אויף וואס שטייט און וואו איז שייך צו זאגען די צוויי דרכים אין עבודה - איז דאס בדברי הרשות, און אויף דערויף זאגט מען "כל מעשיך", און "בכל דרכיך", ד.ה. אז דאס גייט אויף אלע ענינים אפילו אויף די ענינים וואס קומען בדרך הכרח, אז אויך אין דעם דארף זיין די צוויי עבודות:

אדער אן ענין לש"ש, אז דער ענין אליין איז ניט קיין מצוה, ניט דאס ווערט ע"ד די דוגמא פון מלאכת שבת, וואס ווערט דאך א מלאכה בפ"ע, אדער די דוגמא פון הולכה אז דאס ווערט א עבודה אין קדושה, פון עשה טוב בפ"ע, עס איז מער ניט ווי לשם שמים, אז דורך דעם זאל מען צו קומען צו א ענין עיקרי.

דערנאך איז אבער דא דער העכערער אופן אין עבודה, ווי גערעדט כמה פעמים²⁰, "בכל דרכיך דעהו", אז אין דער אכילה אליין און אין די שתי' אליין, אעפ"י אז דאס איז מעהר ניט ווי א דבר הכרחי, כדי ער זאל האבען א גוף בריא ושלם, און זאל קענען לייגען תפילין און לערנען תורה וכו', זאגט מען אז אין דערויף דארף זיין ניט נאהר לשם שמים - א תכלית צוליב דער לערנען שפעטער, אדער כדי צו לייגן תפילין שפעטער, נאהר מען דארף דערפון מאכן א תכלית בפני עצמה, וואס דאס איז דער ענין אז אין דעם "דרך" אליין איז "דעהו", וואס דאס איז דער תכלית התורה ומצוות "דע את אלקי אביך ועבדהו בלבב שלם"²¹.

וואס דאס איז בהנוגע צו די אריכות וואס איז דורשת ביאור ארוך יותר, ובכל אופן גיט מען דא די ראשי פרקים פון די ענינים.

או"ח סקנ"ו השמיט כל מעשיך יהיו לשם שמים (אבל מציין בפנים לעיין באדר"נ פי"ז ובח"פ לרמב"ם פ"ה, שבשניהם מקושר הנ"ל עם "בכל דרכיך דעהו" - שחובא בשו"ע אדה"ז שם). - וראה או"ת להה"מ סי' רנב ד"ה עוד נראה.

²⁰ראה לקו"ש ח"ג ע' 907. 937. ח"י ע' 104 ואילך. ובכ"מ.

²¹דה"א כח, ט.

און אזוי אויך בהנוגע לעניננו, כנ"ל, אז די עבודה עקרית אייערע איז לערנען אליין יעדערער פון אייך און אלע צו זאמען בצירוף²² און מיט אנדערע, נגלה און חסידות בהתמדה ושקידה הכי גדולה באופן וואס הלימוד מביא לידי מעשה, קיום המצוות בהידור, וע"י ההכנה פון עבודת התפלה. דערביי אבער אויך האבען אין געדאנק, אז אט די אלע ענינים וואס לכאורה זיינען זיי מעהר ניט ווי א מסובב פון דעם עיקר, אז ווען מען געפינט זיך במקום פלוני דארף מען דאך טאהן אין חינוך הילדים, ושמירת שבת וכיוצא בזה, איז דאס לכאורה ביי אייך מעהר ניט דער ענין פון "הוכח תוכיח את עמיתך"²³, וואס קומט מעהר ניט ווי א מסובב פון דעם עיקר, איז אין דערויף באשטייט עבודת האדם, און דאס קאן אויפטאן תורה, אז דאס מאכט דערפון א דבר עיקרי ביותר, במילא דארף מען דאס אויכעט טאהן אליבא דנפשי, און ווי ער זאגט אין תניא²⁴ "לשם יחוד קוב"ה ושכינתי", ביז אין א אופן פון תכלית השלימות אין עבודה, וואס דאס וועט ממשיך זיין הצלחה רבה ומפלגה, אויך דערנאך צוריק אין לימוד הנגלה און לימוד החסידות, און קיום המצוות בהידור.

פארט געזונטערהייט און פריילעכערהייט, און ברענגט אהינצו בשורות טובות, און שרייבן פון דארטן בשורות טובות, און לערנען דארטן ווי גערעדט בעיקר התפקיד, בהתמדה ושקידה סיי נגלה און סיי חסידות, סיי קיום המצוות בהידור, און איהר זאלט זיין "נרות להאיר" אין דער סביבה הקרובה אין מעלבורן, און דערנאך די גאנצע שטאט, און דערנאך די גאנצע מדינה, ביז וואנעט ס'וועט זיין "יפוצו מעינותיך חוצה"²⁵, מתוך בריאות הנכונה²⁶ בשמחה²⁷ ובטוב לבב²⁸.

²² ראה קונטרס החלצו רנ"ט. ובכ"מ.

²³ קדושים יט, יז. וראה רמב"ם הל' דעות פ"ו ה"ז ואילך.

²⁴ פמ"א.

²⁵ כמ"ש הבעש"ט באגרתו המפורסמת – נדפסה בריש ס' כתר שם טוב. ובכ"מ.

²⁶ ראה רמב"ם הל' דעות פ"ד ה"א. "התמים" ח"ז ע' כח [664].

²⁷ ראה תבוא כח, מז. רמב"ם סוף הל' לולב. תניא פכ"ו. ובכ"מ.

²⁸ שייכותם (של שמחה וטוב לבב) ראה ד"ה אתה א-לי תש"ג. ובכ"מ.

יעדער ענין דארף דאך האבן א אחיזה, איז דא דער מאמר וואס רעדט וועגן ספיחים, אז ווען מען הערט אן ענין אין תורה ומצוות קאן דאס דערנאך אפשרען און פועל זיין כמה זמן לאח"ז ביז אין אן אופן נעלה ביותר. (מסר מאמר (המדובר בענין הספיחים שנאמר בש"פ תצוה) לכאו"א).

(מסר ג' בקבוקי יי"ש עבור הנסיעה ואמר):

צו נעמען דארטן די משקה, מאכן דארט א פארבריינגען קומענדיק, אין זמן פון דער חתונה ביי הרב גוטניק און הרב פעלדמאן, דערנאך אין שבע ברכות, דערנאך אויך אין די פארבריינגען פון פורים.

דאס איז די היגע משקה, און דאס איז די משקה וואס מען האט געבראכט פון רוסלאנד פון מסירת נפש אידן, אז מתוך שמחה וטוב לבב, געזונטערהייט און פרייליכערהייט זאלט איר טאן אין די אלע ענינים מתוך מסירות הרצון, און דער אויבערשטער זאל ממלא זיין משאלות לבבכם לטובה אין אלע ענינים וועלכע איר נויטיגט זיך, סיי בגשמיות סיי ברוחניות.

די עלטערן וואס האבען מסכים געווען אויף אייער פארן, זאלן געבענטשט ווערן פאר דעם בכללות עניניהם, בברכת הקב"ה מנפש ועד בשר למטה מעשרה טפחים.

(למחרתו ביום ב' לאחר תפילת מנחה (שהיתה בשעה 2:15) אמר להם בחדרו הק!):

דאס וואס מ'האט גערעדט בנוגע איבער נעמען גאנץ אוסטרליא, דארף מען דאס ניט מפרסם זיין דערווילע, ווייל די בעלי בתים זיינען ניט מוכשר דאס מקבל זיין.

(ואח"כ אמר:): הרב סימפסאן, וואס פארט מיט אייך וואס ער איז דאך מזקני החסידים, און ער איז איינער פון די וואס מ'האט מייסד געווען מיט זיי תומכי תמימים, וועט איהר מקבל זיין פון איהם הדרכה (על משך הזמן) און אויך מתייעץ זיין זיך מיט איהם בנוגע א משפיע און א ראש ישיבה, נאהר בעיקר דארף זיין בכח עצמו, מיט די אייגענע כוחות, "והבא לטהר מסייעים אותו", וואס עס איז פאראן די ברכה פון די רביים וכו'.

פארט געזונטערהייט און פריילעכערהייט, און דא איז א תניא פאר יעדערן פון אייך (ונתן לכאו"א את ספר התניא).

לקט מענות, הוראות, וסיפורים שונים

אוסף מענות והוראות להשלוחים, וסיפורים קצרים, הממחישים את יחסו המיוחד של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו אליהם. נלקטו ממקורות שונים ומפיהם של השלוחים, ונערכו כאן ע"פ סדר השנים.

הלקט בלשימותו נדפס בספר "ונכבשה הארץ" וכאן נדפס רק חלק קטן ממנו.

[כ"ד אד"ר תשכ"ז]¹

על פי הוראת הרבי, נסעו כל תלמידי הישיבה, ללא יוצא מן הכלל, ללוות את השלוחים (- תשכ"ז) לנמל התעופה. וכך, באמצע היום, כיבו את האורות בזאל של הישיבה, וכל התלמידים וצוות ההנהלה עלו על האוטובוסים ללוותנו.

בכמה שנים יצא גם הרבי בכבודו ובעצמו ללוותם, ועמד ליד הפתח של 770 עד שכולם נסעו.

[תשכ"ז]²

מענה לתל' שביקש להצטרף לתל' השלוחים לאוסטרליה:

אין שולחים עתה תלמידים לשם, וגם בעתיד באם ישלחו, יהי' כאלו שלומדים בהתמדה ושקידה ומתנהגים ביר"ש, וממלאים כל הוראות הנהלת הישיבה . .

¹מפי הרב יוסף שי' מינקוביץ.
²אג"ק שם, ט'שג.

[תשכ"ז]³

בתקופה הראשונה של השליחות למלבורן ה' יהודי תושב מלבורן ב'יחידות', וכ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר איתו כחצי שעה על המוטיבציה שלו לשלוח את קבוצת השלוחים הזאת לעירו, מלבורן. לאחר ה'יחידות' העלה היהודי הזה, ר' אהרן שידלר, את רשמיו, במכתב ששיגר באותה תקופה לאוסטרליה. הרבי שליט"א - סיפר היהודי במכתבו - אמר לו בין השאר ש"הסיבה לכך שתורה ויהדות טרם התקדמו במדה המספקת באוסטרליה, היא, בגלל חוסר ישיבות מתאימות. ולכן, שולח הרבי את הבחורים האלו. הם אינם מהחלשים והפחותים, אלא מהמובחרים שבין התלמידים (scholars), מבטים מאוד טובים, והוא שולח אותם בכדי שיראו דוגמא חי' לקהילה היהודית של מלבורן, שהם, גם, לא ישלחו את ילדיהם למדינות אחרות, אלא ישלחו אותם לישיבה במלבורן".

"הרבי ויידא לי" - הוא כתב עוד - "שכל הבחורים האלו לא יהי' להם טוב יותר באוסטרליה בעניני העולם; כי, לדעתו, רמת החיים גבוה יותר בניו-יורק מאשר במלבורן".

"הרבי קבע שזהו החוב של יהודי היבשת Down under לתמוך בישיבה, על-ידי שילוח ילדיהם אליה, וגם אם הם חברים בקהילת ה"ישיבה" [חב"ד] או בקהילות האחרות".

[תשכ"ז]⁴

בתקופה הראשונה של השליחות נתקבלה, לפתע, הוראה לא שיגרתית מכ"ק אדמו"ר שליט"א, בה ביקש לקבל תמונות מהתלמידים השלוחים - תמונה כללית של הקבוצה יחד כמו גם מכל שליח ושליח לחוד. . כאשר ביקר הרב שניאור חיים הכהן גוטניק, בתקופה מאוחרת יותר ב'יחידות' ראה את התמונות הללו מונחות לזכרון לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א על שולחנו הק'⁵.

[תשכ"ז]⁶

בא' ההתוועדויות אמר ר' יעקב ליפסקאר לחיים לכ"ק אד"ש עבור בנו הירשל (= א' מהשלוחים הראשונים), ואמר כ"ק אד"ש: וואס רופט איהר

³ איי המלך' ע' פז.

⁴ איי המלך' ע' פח.

⁵ מסופר שכ"ק הביע פעם אי שביעת רצון מזה שהרב יצחק דוד גראנער לא הופיע בתמונת השלוחים (הר"מ שי' שמרלינג).

⁶ מרשימות הר"א שי' גערליצקי.

איהם הירשל, איהר דארפט איהם רופן ר' צבי הירש, עס איז דאך שלוחו של אדם כמותו . . .

[תשכ"ז]⁷

אחד מהורי השלוחים הי' פעם ב'יחידות', ומסר בשם הרב יצחק דוד גראנער על פעולות השלוחים במלבורן. והגיב כ"ק אדמו"ר (תרגום חפשי): "הרבה הושג, ועשו 'יהודים' מאלו שלא ידעו שהם יהודים, והם עושים אותו דבר שהקב"ה עשה במתן תורה בשעתו, ויש עדיין הרבה מה לעשות".

[סיון התשכ"ז]⁸

בחודש סיון ה'תשכ"ז נכנס א' מהורי השלוחים (הרב נפתלי הערץ מינקאוויטש) ל'יחידות' ליום הולדתו. בין היתר שאל אותו הרבי: "מה כותב הבן שלך מאוסטרליה?" ענה האב: "ברוך ה', הוא מרוצה שם, וגם מצליח בלימודיו ושליחותו, אבער עס פעלט אים די ד' אמות פון 770" . . . הביט הרבי עליו ואמר: "זינט משה רבינו איז געווען אויפן בארג סיני, האט מען ניט געטאן אזא ארבעט ווי די בחורים טוען איצטער אין אוסטרליה. איך בעט אייך איר זאלט דאס אים ניט שרייבן וויל עס וועט זיי צוקומען ישות".

[תשכ"ט]⁹

בימים שלפני פורים (תשכ"ט) היו מספר שיחות טלפון בין הרב חיים גוטניק (למזכירות) כ"ק אדמו"ר. קודם ההתוועדות דפורים דיבר עמו כ"ק אדמו"ר על הטלפון, וביקשו להסכמת ההנהלה דישיבה גדולה (לשלוחים החדשים – הקבוצה השני'), וביקשו להודיע באמצע ההתוועדות דפורים, בכדי שההתוועדות (דכ"ק אדמו"ר) יהי' ביתר שמחה. באמצע ההתוועדות יצא א' מהמזכירים וצלצל אל הרב גוטניק, וכשהלה מסר את הסכמתו, אמר לו המזכיר שבשעה 1:30 באוסטרליה יאמר כ"ק אדמו"ר לחיים עבור אוסטרליה. (בשעה זו באוסטרליה אמרו כולם לחיים, ותלמידי הבית-ספר פרצו בריקודים סוערים למשך זמן רב).

⁷מרשימות הר"א שי' אלטיין.

⁸מפי הרב יוסף שי' מינקאוויטש.

⁹מרשימות הר"א שי' אלטיין.

[ניסן תשכ"ט]¹⁰

מיד בימים הראשונים לחזרתם של הקבוצה הראשונה, זכו לראות עד כמה יקרו בעיני הרבי שליט"א. בערב החג עמדו הכל בתור לקבל מצות מידו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכל אחד מהשלוחים עמד במקום אחר לאורך התור. כשהגיע תורו של הראשון לקבל, פנה אליו הרבי שליט"א ושאל: "וואו זיינען די אנדערע שלוחים?" והורה שכולם יעמדו ביחד, ונתן לכל אחד מהם מצה שלמה.

להלן קטע מרשימת הרה"ת וכו' רא"ל קפלן: [ליל א' דחה"פ תשכ"ט] זכינו אנו ששת השלוחים להיות בין אלה שנכנסו. עמדתי מאחורי קצה השולחן (משמאלו של כ"ק אד"ש) לאורכו. אחרי גמר הסעודה פנה כ"ק אד"ש לכיוון שלי ושאל: "דו האסט שוין געגעסן דעם אפיקומן?" לא ידעתי שהתכוון אלי, ושתקתי. אז אמר כ"ק אד"ש: איך מיין דיר, קפלן. השבתי שכן. כ"ק אד"ש לא אמר דבר, והמשיכו כרגיל.

(למחרת מיהרנו לסדר של הרבי בטרם אכילת האפיקומן, אלא שאז התברר שמאחר ובליילה הקודם נשבר קצת השולחן מחמת העומס של הנוכחים - הוחלט שלא להכניס את הבחורים לסדר של הרבי. רק בחורים בודדים, חברי ה'קבוצה' שהיו צריכים לנסוע לארץ הקודש לאחר חג הפסח, קיבלו אישור מיוחד מהרש"ג להכנס . . .

עמדנו במדרגות, מצפים להזדמנות להכנס. לבסוף ביקשנו מהבחור שעמד בפתח שיבקש מהרש"ג לשאול את הרבי אם אנחנו יכולים להכנס. הרבי השיב מיד "בוודאי, מה השאלה? . . .)

למחרת [ליל ב'] בסדר הב' שוב פנה אלי, ושאלני כנ"ל, עניתי שלא. אז אמר כ"ק אד"ש שיביאו כסאות ויושיבנו ליד השולחן לידו (לשמאלו). הביאו כסאות, וכמובן מפאת הדוחק ליד השולחן א"א הי' להכניס עוד חמש כסאות (אחד השלוחים - א.א. - לא הי'). אך כ"ק אד"ש המשיך להסתכל עד שישבנו (חלקית עכ"פ) בין המסובים¹¹. אמר שיביאו כוסות והגדות, ואז פנה וחילק לכ"א מהאפיקומן שלו¹², והמשיכו בסדר כרגיל. במשך הסדר

¹⁰ ספר 'המלך במסיבו' ע' רצג-ד, ו'איי המלך' ע' צה-ז.

¹¹ בספר 'איי המלך' (אוסטרליה תשנ"ב - ע' צה-צז) מוסיף, שהרבי שליט"א הורה להם להסיב ליד השולחן - כשהוא מתבטא שלא יתפעלו ששולחנם גדול משלהם - ולסיים את שתיית הארבע כוסות. וכאשר התיישב אחד הנוכחים עם שליח מסוים באותו כסא, פנה הרבי שליט"א לעברו ואמר: "מ'זיצט ניט מיט א שליח אויף איין ביינקל".

¹² בספר 'איי המלך' מוסיף, שהי' זה חתיכת מצה משלו בצירוף מצה נוספת, אחרת, ונתנן לכל אחד מהשלוחים מכוסות במפה.

פנה כמה פעמים לכיוון שלנו לראות אם הכל כשורה וכמובן במשך הזמן נדחפנו אחורה ובפנייתו אלינו הוחזרנו קצת כו', כן הי' עד גמר הסדר. אחד מוותיקי אנ"ש שביקר באוסטרליה שנים לפני¹³, כשראה שכ"ק אד"ש מחלק לשלוחי אוסטרליה, פנה אף הוא ואמר שגם הי' באוסטרליה. ואמר כ"ק אד"ש: "ווייזט אויס אז נאך אייך איז נאך געבליבן וואס צו טאן", ולא נענה.

למחרת [יום ב'] שאל הרש"ג: בקשר למה שנתן כ"ק אדמו"ר שליט"א אמש לבחורים השלוחים ששבו מאוסטרליה מהאפיקומן, לכאו', הרי כתוב שצריך לחלק (רק) לבני הבית?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כך כתוב הלשון "ויחלקו לכל בני ביתו - והם בני ביתי"¹³ ("דאס איז מיינע בני בית"), "הם התייגעו שנתיים" ("זיי האבן זיך צוויי יאר אויסגעמאטערט").

[אחש"פ תשכ"ט]¹⁴

באחרון של פסח תשכ"ט בעת התוועדות 'סעודת משיח' פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א ל'תלמידים השלוחים' [שחזרו זה עתה] והורה להם לשתות, בהוספה על מנהג הארבע – כוסות, כוס חמישי . . .

[התוועדות ש"פ וישב תש"ל]

צוה לכמה לומר לחיים, וגם להשלוחים דאוסטרליה (הרב א.ל. קפלן), ואמר: איינמאל א שליח איז אלעמאל א שליח: קדושה אינה זזה ממקומה. והתחיל בעצמו לנגן "והריקותי לכם ברכה", ועמד ורקד.

[תשל"ה]¹⁵

בשנת ה'תשל"ה כתב אחד מהשלוחים שחזרו לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שמצד אחד יש לו הצעה ל'שליחות המל"ח' ומצד שני – יש "הוראה כללית" לשלוחים מאוסטרליה לא לנסוע בחודשים הראשונים לחזרתם, ושאל מה לעשות. כ"ק אדמו"ר שליט"א הקיף את ה"הוראה הכללית" האמורה, והוסיף **"מבצעים"**, היינו שישתתף ב'מבצעים' במסגרת הישיבה בערבי ש"ק [בשנים שלאחר-מכן היו כבר 'יוצאים מן הכלל'. – ע"פ השמועה].

¹³[בספר 'איי המלך' (שם הע 15) מביא גירסא אחרת: אומנם, כל ה'תמימים' הם ילדי, מכל מקום השלוחים הם דבר מיוחד].

¹⁴איי המלך' ע' צז.

¹⁵איי המלך עמ' צה.

[תשל"ו] 16

כאשר שלח כ"ק אדמו"ר שליט"א את השלוחים לאה"ק, סוכם שהמשפחות הנשואות יסעו להתיישב בצפת, ואילו ה'תמימים' – בירושלים. אבל מכיון שרצו שבשני המקומות יהי' אותו סכום של שלוחים, הי' צורך להוסיף בצפת גם שלשה מן הבחורים. הנהלת הישיבה המרכזית בני. בחרה איפה ב-3 מתוך הבחורים, אבל כאשר ביקשו את הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א על כך, הורה לבחור דוקא את 3 הבחורים האלו שהיו לפני כן בשליחות באוסטרליה. והמזכיר הרחמ"א חדקוב, העניק לעובדה שני טעמים (כנראה בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א): א. מאחר שהיו בשליחות באוסטרליה יש להם יותר שייכות לבעלי-הבתים, ב. מכיון שבאוסטרליה הם היו ביחד – ימשיכו כן גם עכשיו.

[תשל"ז] 17

בשנת תשל"ז, כתבה ההנהלה מכתב ארוך לכ"ק אדמו"ר על נחיצות השלוחים בישיבה-גדולה, ופעולותיהם בקרב אנ"ש וכו', ועד שאין הישיבה-גדולה יכולה להתקיים בלעדי השלוחים. על זה ענה כ"ק אדמו"ר: **עד מתי?! אם לא פעלו כל השלוחים – בצירוף אנ"ש על אתר – שיהי' חי נושא את עצמו, מה התועלת בשילוח עוד?** וכמדומה שבפירוש דובר ע"ד כל זה בפעם האחרונה, וכנראה לא חלה כל הזזה בזה, הנמצא עוד מוסד בעולם שקיומו ע"י שמשלחים תלמידים ממקום אחר, ולא עוד אלא שמהפכים אותם למנהלי תעמולה ולעסקנים. . בעקבות זה כתב הרב שניאור-חיים הכהן גוטניק לכ"ק אדמו"ר הצעה אחרת. על זה ענה כ"ק אדמו"ר: **. . הצעתו ענין אחר הוא (ה) שייכת להישיבה דכאן וע"ד ששלחו לתו"א, ולמל"ח ועליהם יפנו, ענין השלוחים על ידי הי' כדי לעשות הישיבה גדולה להחי נושא את עצמו וממנ"פ או שהושגה המטרה או וכו'.**

¹⁶איי המלך' ע' צז.

¹⁷מרשימות א' מהשלוחים שי'.

[תש"מ – מ"ב] 18

כ"ק אדמו"ר מסר פעם להשלוחים ע"י הרב שניאור חיים גוטניק שבעת שאין השלוחים עסוקים ב'פעולות', שישארו בה"זאל" אפילו ב"בין הזמנים" (בחודש ניסן), כדי שהבחורים שחוזרים מעבר לים ידעו שהישיבה גדולה הוא מקום תורה. והוסיף כ"ק אדמו"ר "אזוי ווי דער משלח נעמט ניט קיין וואקיישאן, אזוי זאלן אויך די שלוחים ניט נעמען קיין וואקיישאן".

[ימי חנוכה תשמ"ז] 19

בימי חנוכה ה'תשמ"ז ביקרו אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, האב והבן גוטניק – הרב שניאור-חיים הכהן ובנו הרב יוסף-יצחק הכהן. ביום שישי - זאת חנוכה, ביקש הרבי לפתע, לקרוא להם שיכנסו אליו.

בשלב מסוים – בעמדם ב'גן עדן התחתון', פנה הרש"ח גוטניק לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ואמר שהיות ומדובר עכשיו על תוכנית חדשה, להביא שוב 6 שלוחים ל'ישיבה גדולה' במלבורן – בנוסף על ה6 הנמצאים כבר שם – על-כן ה' ברצונו לבקש את הסכמתו על כך, כמו את ברכתו הקדושה שיהי' בהצלחה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א, בתשובתו, התעניין לדעת אם כבר דיברו על כך עם ההנהלה המרכזית כאן (בני.י.), ולאחר שהרב גוטניק השיב בחיוב, ושכבר הביעו את הסכמתם לכך – הרים כ"ק אדמו"ר שליט"א את ידיו הק' כלפי מעלה, ואמר: "אויב אזוי האט איר מיין הסכמה המלאה עד ביאת גואל צדק!"

[תשנ"ב] 20

בשנות תש"נ – נ"ב בחן הרב שניאור-חיים הכהן גוטניק את א' השלוחים – הת' דוד פרטוש - על כל מס' גיטין בע"פ. כשדיווח על כך לכ"ק אדמו"ר, כתב שמקווה שהדבר יגרום נח"ר. הרבי מתח קו תחת המילים "נחת רוח", והוסיף את המלה "רב" (עם שני קווין מתוחים תחת "רב").

¹⁸מפי הרב לוי"צ שי' ראסקין.

¹⁹איי המלך' ע' קב.

²⁰מפי הר"מ שי' שמרלינג.

המכתב של הרב אהרן לייזער צייטלין ע"ה למזכירות ומענה המזכירות להשלוחים בקשר עם כתיבת דוחו"ת ופעולות השלוחים דישי"ג במעלבורן.

מכתב ממזכירות כ"ק אדמו"ר להת' השלוחים לישיבה גדולה במלבורן אוסטרליה,
בנוגע לכתיבת דוחו"ת:
ב"ה, י"ח כסלו תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

להתלמידים השלוחים,
מעלבורן,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה למכתבכם מה' כסלו, חתום בשמכם ע"י הת' אהרן אליעזר שי' צייטלין:
בשאלתכם בדבר כתיבה אודות תלמידי הישיבה הגדולה וכו', הנה באם רואים אתם
דבר מה בכגון דא צריכים אתם לעורר עד"ז את הנהלת הישיבה – אבל לא גיין
איבער זייער קאפ לכאן.

בשאלתכם ע"ד מהות הדו"חיים, הנה באם בדעתכם זהו ענין שצריכים להודיע
לכ"ק אדמו"ר שליט"א – א"כ תודיעו.

בדבר פעולותיכן הכלליות, שלפי דבריכם נוהגים אתם בזה בדרך השלוחים
הקודמים, תוכלו להמשיך בזה, וכפי דבריכם אתם "באופן שאינו מבלבל את סדרי
הישיבה ובדרכי שלום וכו'".

בברכת כט"ס
הרב ח.מ.א. חזקוב

*

לשלומות הענין הננו מביאים את המכתב שנשלח ע"י השלוחים בשעתו:

ב"ה, עש"ק פ' ויצא, ה' כסלו
ה'תשל"ד – מעלבורן

למזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א
הננו פונים לכם בכמה ענינים שנתעורר אצלינו בזמן האחרון.

בנוגע להדוחי"ם שאנו כותבים מכאן מזמן לזמן, הנה לע"ע לא כתבנו כלום אודות הבחורים דשיבה גדולה, בפרטיות – היינו תיאורם ומצבם והפעולות וההתקדמות שנעשה אתם וכו' ועד עתה נמנענו מזה, ולהיות שיש לנו קשר ושייכות להם באופן פנימי יותר מההנהלה – אולי אנו יודעים יותר וכו' אבל לאידך גיסא מי יאמר שנוכל לכתוב הענין כמו שהוא לאמיתו וכו', וע"כ שואלים אנו בעצה מה לעשות מכאן ולהבא.

וכן מסופקים אנו איזה עינים בכלל צריכים אנו לכתוב בהדוחי"ם, אם רק עינים ששייכים באופן מיוחד ל**פעולתינו** או אפי' עינים שאנו רואים ובדעתינו שזהו ענין שצריכים להודיע לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

ובהזדמנות זו רצינו ג"כ לעורר על ענין עקרי בשליחתנו – דכמובן ישנה בכל מקום ובכל זמן – דברים הנחוצים הצריכים התעוררות ותיקון, כן הוא גם בסביבותינו – ובעיקר כוונתינו לעינים שאינם שייכים באופן ישיר לשיבה גדולה, היינו אודות צא"ח, ישיבה קטנה וכו', לדוגמא: הרבה דברנו שיתוקן שישתו רק חלב ישראל בישיבה קטנה, וב"ה לאחרונה נתקן הדבר, וכן סידור לימודים ושיעורים לתלמידי הישיבה קטנה, ולקחנו שביל ודרך זה מהקבוצות של השלוחים הקודמים, והם – עפ"י ציווי כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבוצה ראשונה, ובדעתינו להמשיך בזה – באם אין אנו שומעים בשלילה ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א – וכמובן באופן שאינן מבלבל את סדרי הישיבה ובדרכי שלום וכו'.

אהרן אליעזר צייטלין
בשם כל השלוחים

*

מכתב ממזכירות כ"ק אדמו"ר להת' השלוחים לישיבה גדולה במלבורן אוסטרליה, בנוגע לכתובת דוחו"ת:
ב"ה, כ"ה שבט תשל"ד,
ברוקלין, נ.י.
להתלמידים השלוחים שיהיו
מעלבורן

שלום וברכה!

במענה לשאלתכם במכתבכם מעש"ק יתרו ע"ד אופן כתיבת הדו"ח וכו', נכון הדבר שתמשיכו לכתוב באותו הסגנון והאופן כדע"ע, ובכלל – אחת בחודש.

בברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חזקוב

רשימת שמות התלמידים השלוחים, ישיבה גדולה – זאל - מלבורן אוסטרליה

אהרן אליעזר צייטלין
יוסף קרעמער
יעקב רייצעס
שלום שפאלטער

קבוצה ה (ה'תשל"ה-ה'ז)
יוסף ברוך הכהן פרידמאן
לוי הלוי וויינבערג
יוסף יצחק גורארי'
יצחק וואלף
אהרן חיטריק
אברהם פייגעלשטאק

קבוצה ו (ה'תשל"ה-ה'תש"מ)
ליפא דובראווסקי
יוסף יצחק צייטלין
שמואל קרעמער
שמואל דוד רפפורט
אברהם ליב שוחאט
נחום שפירא

קבוצה ז (ה'תש"מ-ב)
מנחם מענדל הכהן רוזנפעלד
שמעון אהרן הכהן רוזנפעלד
ברוך חזנוב
מנחם מענדל לרמן
יצחק פרוס

קבוצה א (ה'תשכ"ז-ט)
אברהם אלטיין
צבי הירש ליפסקאר
שלמה זלמן מאיעסקי
צבי הירש ארי' ליב מרוזוב
יוסף מינקאוויטש
ארי' ליב קאפלאן

קבוצה ב (ה'תשכ"ט-ל"א)
צבי הירש הכהן זרחי
יהושע זעליג הכהן ריבקין
יעקב יהודה ליב אלטיין
יוסף יצחק בוקיעט
ישראל העשיל גרינבערג
שמואל קאפלאן

קבוצה ג (ה'תשל"א-ג)
אלתר אלי' הכהן פרידמאן
שמעון הלוי רייטשיק
יוסף יצחק ווילשאנסקי
ברוך בועז יורקאוויטש
שמואל מנחם מענדל ריבקין
יוסף יצחק הלוי שוסטערמאן

קבוצה ד (ה'תשל"ג-ה)
שלום שמעון יעקב באראס
יוסף יצחק חיטריק

לוי יצחק ראסקין

קבוצה יב (ה'תשמ"ח-תש"נ)

אליעזר מנחם מענדל הלוי
שוסטערמאן
זאב וואלף אסטער
יוסף יצחק גארמאן
ישראל העכט
יצחק וואלאוויק
משה שיינער

קבוצה ח (ה'תשמ"ב-ד)

יצחק הכהן רוזנפעלד
שלמה איזאגווי
הלל באראן
שלום גייסינסקי
מנחם מענדל גורקאוו
לוי יצחק יוניק

קבוצה יג (ה'תשמ"ט-נ"א)

לוי יצחק הכהן כהן
מרדכי ונגר
ברוך טהאלער
שניאור זלמן מארקוס
צבי הירש פיקארסקי
יעקב פרידמן

קבוצה ט (ה'תשד"מ-ו)

ישראל הכהן רוזנפעלד
שלום דובער הלוי רייטשיק
יוסף יצחק אלפרוביץ
מיכאל גורארי'
אליעזר האלאן
יונה שור

קבוצה יד (ה'תש"נ-ב)

מרדכי צבי ליבעראוו
אלחנן דוב מאראזאוו
דוד אליהו פרטוש
אשר פרקש
מאיר קאניקאוו
יואל קראנץ
יהושע דוד רוזנבלום

קבוצה י (ה'תשמ"ו-ח)

שלום דובער הכהן רוזנפעלד
אברהם אשר בראנשטיין
יוסף גרליק
שלום דובער מינקאוויטש
גבריאאל אלכסנדר נמדר
שלום משה פלטיאל

קבוצה טו (ה'תשנ"א-ג)

נפתלי הלוי ציטראן
יצחק חסין
ליב מרדכי לערנער
שלום דובער סודאק
ישראל פינסאן

קבוצה יא (ה'תשמ"ז-ט)

חיים ברוך אלבסקי
דוד ביסק
שמואל גרשון בלאק
ישראל מוצקין
יעקב שיינבערגער
כתריאל שם-טוב

קבוצה טז (ה'תשנ"ג-ד)

דניאל יונתן הכהן גרין
יוסף הכהן פרידמאן
אברהם גאלדבערג
יהודה אליקים טייכטל
יוחנן חיים עברי
חנוך העניך פיקארסקי

קבוצה כ (ה'תשנ"ז-ח)

אברהם הכהן בלעסאפסקי
שלום דובער הכהן ראדעל
מנחם מענדל הלוי לואיס
אברהם הלוי ציטראן
אהרן י בנימינסאן
שמואל ראזענבערג

קבוצה יז (ה'תשנ"ד-ה)

אלחנן יהושע העשיל הכהן כהן
לוי יצחק וילהלם
לוי יצחק ווילשאנסקי
הלל ירס
יוחנן מרוזוב
ארי' הלוי ציטראן

קבוצה כא (ה'תשנ"ה-ט)

יעקב בארבער
מנחם מענדל בוקיעט
שניאור זלמן בלומינג
מנחם האך
אברהם דוב ווינער
אפרים ריבקיין

קבוצה יח (ה'תשנ"ה-ו)

יחיאל גאלדבערג
שמואל זאיאנץ
יצחק טענענבוים
משה ליבעראוו
זלמן לענט
אלכסנדר זאב נעלקען

קבוצה כב (ה'תשנ"ט-תש"ס)

שמואל הכהן קאגן
שניאור זלמן הלוי לואיס
אהרן גראנער
יעקב דוד ווילשאנסקי
מנחם מענדל פלאטקיין
משה קסלמאן

קבוצה יט (ה'תשנ"ו-ז)

חיים ב בראדי
אברהם ווייספיש
שמואל לואיס
יוסף יצחק ליפסקער
שלמה צוויבעל
אוריאל מ ריבקיין

קבוצה כג (ה'תש"ס-ס"א)

מנחם אנדרויסיער
חיים יעקב ליפא בוימגארטן
נחום בוקיעט
נחמיה ניומאן
אחיעזר שוסטערמאן
אליהו שמעון שרוגו

קבוצה כד (ה'תשס"א-ב)

אברהם הכהן הענדל
יחזקאל יהודה אונזדארפער
אפרים ברודי
זאב וואלף ליפסקער
יוסף שמואל מאסקאוויץ
שניאור זלמן קודאן

קבוצה כה (ה'תשס"ב-ג)

נפתלי אבניים
יוסף יצחק בארבער
שניאור זלמן מרדכי דובער
פראדקין
משה אהרן לברטוב
מרדכי דובער ווילהעלם
בצלאל ווילשאנסקי

קבוצה כו (ה'תשס"ג-ד)

יעקב הלוי קליין
נפתלי האריטאן
ראובן פינקעלשטיין
מנחם מענדל קארער
לוי יצחק נג'ר
יעקב ווידאל

קבוצה כז (ה'תשס"ד-ה)

שמואל אלטיין
ישראל יעקב קאטלער
ישראל ארי' לייב ליפסקאר
יונה אליעזר רענדלער
שלמה ראטשטיין
שמואל אשר ווייסמאן

קבוצה כח (ה'תשס"ה-ו)

אלכסנדר זאב הלוי שוסטערמאן
אלכסנדר זאב הלוי וויינבערג
מנחם מענדל אלטיין
מנחם מענדל קלמנסאן
שלום דובער קעסעלמאן
צבי יעקב צוויבל

קבוצה כט (ה'תשס"ו-ז)

יעקב חייטאן
חיים דובער לרמן
מנחם מענדל מאן
דובער פלטיאל
שמעון ריבקין
מאיר ווילשאנסקי

קבוצה ל (ה'תשס"ז-ח)

אברהם שמואל הכהן לאפיין
שלום דובער קונין
מנחם מענדל דובאוו
דובער מאיעסקי
מנחם מענדל פערלשטיין
שמואל ראובן שוחאט

קבוצה לא (ה'תשס"ח-ט)

מנחם מענדל הכהן פערלאוו
לוי יצחק בנימין ליפינסקי
לוי יצחק שלמה פיחה
שניאור זלמן ווילהעלם
יחזקאל שרגא טאלער
אלכסנדר סענדר ווילשאנסקי

קבוצה לב (ה'תשס"ט-תש"ע)

שלום שמעון הלוי גורביץ
יעקב דוד באקמאן
לוי יצחק דיסקין
דובער נש
מנחם מענדל חייטאן
צבי הירש שפוץ

קבוצה לג (ה'תש"ע-ע"א)

משה ארי' וולבובסקי
נחום גרינבערג
ישראל האלאן
יהודה זלצמן
מנחם מענדל קסלמן
יצחק מאיר איינשטיין
מנחם נחום גרינוואלד

קבוצה לו (ה'תשע"ג-ד)

יוסף חיים ברוך הכהן
טייטלבוים
ישראל חאנאוויץ
מנחם מענדל הרץ
יוסף יצחק קעסל
משה לרמן
ישראל לייב לעסטר

קבוצה לז (ה'תשע"ד-ה)

מנחם מענדל שפיצער
מנחם מענדל שוחאט
מרדכי רובין
מנחם מענדל ראסקין
מנחם מענדל גורארי
ניסן אייזיק הלל

קבוצה לח (ה'תשע"ה-ו)

יהודה ארי' לייב הלוי גאראוויץ
מתתיהו חאריטאן
שמואל שלמה ליזאק
מנחם מענדל אקינאוו
עובדי' גרשון דוד ראגאלסקי
מנחם מענדל וויינבוים

קבוצה לט (ה'תשע"ו-ז)

מנחם מענדל הלוי וויינבערג
אלימלך באקמאן
שלמה חיים קסלמן
מנחם מענדל לרמן
יוסף יצחק ליפסקער
מנחם מענדל ראפאפורט

קבוצה לה (ה'תשע"ב-ג)

אברהם צבי הכהן ענגעל
שניאור זלמן אוסביצקי
משה אהרן באקמאן
מנחם מענדל ליבערמאן
ישראל אוחנה
שמואל סלונים

סקירה קצרה

על הישיבה גדולה והתלמידים השלוחים

מאת הרב יצחק דוד ע"ה גראנער*

קצרה היריעה מהכיל אם באנו לכתוב על האישיות הדגול הזה, איש האשכולות. חסיד ומקושר בכל ליבו ונפשו לרבותינו נשיאנו, שכל חייו ממש היו קדושים למילוי שליחותם בעבודתו בקודש, הגאון ולמדן האדיר שהעמיד תלמידים למאות ולאלפים, בעל השמועה וזכרון המופלא שאצר בתוכו כל עושרו של תולדות החסידות ונשיאיהם, המנהיג אשר בליבו לב הארץ, עמד בראש קהילתו במסירה ונתינה שלא ידעה גבולות, האיש שנגע לו שמחתו וצערו של הזולת באמת ובתמים, ומסר נפשו לטובתו הרוחני והגשמי עד יומו האחרון ממש.

אך לנו השלוחים, ה' הרב יצחק דוד ע"ה – מיוחד. בכל אורך השליחות, מהתחלתה עד זמן קצר לפני פטירתו, ה' הוא הדמות **שמידי שבוע בשבוע** ישב איתנו בביתו, והשפיע לנו אור וחיות באופנו וסגנונו הכל-כך מיוחד לו - "גבורה שבגבורה". שעות ארוכות של עונג וקורת רוח ה' מנת חלקינו יחד איתו, שעות שלא נשכח. ראינו בחוש איך שכל התענוג שלו ה' לשבת עם בחורים-תמימים, ולהעביר לדור הצעיר את אשר ראה ושמע בימי קדם. בזמנים אלו ה' שואג ומפציר לנו על זכירת תפקידינו כשלוחי קודש, לעמוד חזק על משמרתינו כחיילים מסורים ונאמנים, ללמוד וללמד בשקידה והתמדה בחיות רב, ולעשות הכל למען חינוך ילדי ישראל בדרך התורה והחסידות. לא אחת קיבלנו ממנו 'מי שברך' כמו שרק הוא ידע לתת... ויחד איתו היינו מחפשים דרכים, איך שעוד ילד ועוד בחור יגדל לחסיד ירא שמים ולמדן.

בשנה האחרונה כשחל ארבעים שנה מהשלוחים הראשונים, התרגש מאד לשמוע שמתכוננים להדפיס ספר פלפולים של כל השלוחים במשך ארבעים שנה. כמעט כל פעם שביקרנו אותו ביקש לדעת מה קורה עם הספר, מי כתב ועל איזה נושא, ובתוך זה הפליא על מעלותיהם של השלוחים לדורותיהם והמהפכה העצומה שחוללו, ו'בחן' אותנו על דברי התורה שעליהם כתבו השלוחים. אף שנבצר ממנו מפאת חליו להשתתף בפילפול דאורייתא, הכתיב לנו הקדמה מיוחדת אות באות, אותו אנחנו מביאים כאן.

כל כך הרבה ה' בוקע מקרב לבו המורתח הכמיהה והצפייה לראות שוב את הרבי, ושיבא קץ לגלותינו המר. נושאים אנחנו תפלה לשוכן מרומים, שיאזין לשועת עמו, ויבא כבר משיח צדקינו בגאולה השלימה, ויקיצו וירננו שוכני עפר והוא בתוכם, "און מיר וועלן זיך ווייטער זען".

*מאמר זה נדפס לראשונה בספר ונכבשה הארץ, והעתקנו כאן בלשונו חלק ממנו המתאים לחוברת זו.

היות ולחגיגת יובל הארבעים מהשלוחים, מוציאים לאור ספר פלפולים מכל השלוחים בישיבה גדולה מאז היוסדה, בקשו ממני להשתתף בזה, ולבא בכתובים, לכבוד ולחשיבות הדבר.

הישיבה גדולה אשר במלבורן פעלה והצליחה בהמשך השנים להגביה ולרומם את קרן התורה והחסידות במדינה זו. המשפיעים והראשי ישיבות ביחד עם אלו שעסקו בצד הגשמי של הישיבה, הגדילו והצליחו לעשות פרי בעבודתם הם, אך כאן באנו להעלות על נס את פעולתם והשפעתם של אלו שנטלו חלק בראש ה"כיבוש", הלא המה **התלמידים השלוחים** – שלוחי כ"ק אדמו"ר למלבורן אוסטרלי!

השלוחים לדורותיהם היוו דוגמאות חיות של בחורים תמימים חזורים וספוגים ביראת שמים, חסידות, והתקשרות לאילנא דחיי. מה אדיר היתה השפעתם על תלמידי הישיבה שבאו מישיבת אהלי יוסף יצחק וגם משאר מקומות שבהעיר והמדינה כולה. בכח המשלח מלווה בברכותיו ועידודיו התמידיים, עבדו השלוחים במסירה ונתינה אמיתית באופן כזה שהיום רואים פירות ופירי פירות של חסידים תמימים ושלוחים שנמצאים במצבם כיום, רק הודות להשלוחים.

תורתם היתה אומנתם ועיקר תפקידם, אך בזמנם הפנוי היתה מצודתם פרושה ברחבי מלבורן - ואף גם ברחבי אוסטרלי' - בעבודת המבצעים של כ"ק אדמו"ר. הדבר בא לידי פועל במיוחד בחג הפסח (ועוד זמנים) - בניסיעתם על שליחות המל"ח לכל מיני מקומות נידחים לקרב את ישראל לאביהם שבשמים.

אסירי תודה אנו במאד לאלו שעבדו בעבודת הקודש זו במשך ארבעים שנה, ומאחלים אנו לכל השלוחים בעבר, בהווה, ובעתיד, הצלחה רבה למעלה מן המשוער בעבודתם בקודש, והעיקר הוא שהשי"ת ישלח משיח צדקינו תיכף ומיד ממש מען זאל זיך זען מיטן רבי'ן דא למטה והוא יגאלנו.

הרב יצחק דוד גראנער

הרב אריה ליב ע"ה קפלן -

סקירה קצרה על תקופת שליחותו באוסטרליה

קשה להעלות על הכתב כל מה שפעל ועשה הרב קפלן בתקופה הקצרה בכמותה אבל מלאה ועשירה באיכותה, השנתיים ששהה ביחד עם חבריו השלוחים שי' בשליחות כ"ק אדמו"ר במלבורן, בתור קבוצה הראשונה, ומיסדת הדרך לעוד עשרות קבוצות ומאות שלוחים שנסעו אחריהם, עד היום.

מגישים אנו כאן חלק מכתבה שנכתבה ע"י בנו הרה"ח ר' חיים קפלן שי' שהודפסה בשבועון כפ"ח לרגל השלושים לפטירתו, ובה סקירה קצרה ומקיפה על שנתיים האלה מחייו, שבה יראה הקורא מעט מזעיר מתקופה זו.⁵⁰

בניסן תשכ"ז נבחר הרב קפלן באופן אישי על-ידי הרבי למילוי שליחותו הראשונה, והועמד בראש קבוצת בחורים שנסעו לייסד ישיבה גדולה במלבורן שבאוסטרליה - הראשונה בסדרת קבוצות השלוחים לישיבות שונות ביבשת זו הנמשכת עד ימינו אלה.

הרב קפלן יצר מערכת יחסים משמעותית וארוכת-טווח עם הבחורים המקומיים. עם בחור אחד, יוסל גוטניק, פיתח ידידות עמוקה במיוחד ולימים נהיה בחור זה גדול התומכים של מוסדות חב"ד בצפת. את פירות נטיעותיו מתקופת שליחותו באוסטרליה ניתן לראות עד היום בכל רחבי תבל, כאשר תלמידיו משמשים כשלוחים, רבנים ומשפיעים בקהילות חב"ד.

דוגמא קטנה מני אלף רואים ממכתב שקיבלה אשתו – תמחל"ח - הרבנית קפלן תחי' בשנת האבלות מחסיד שבתור ילד בן אחד-עשרה

⁵⁰ לשלימות העניין, העתקנו כאן כמה קטעים הקשורים לשליחותו באוסטרליה, מכתבה מאת מרת פריידה קפלן שתי', כלתו של ר' לייבל, שנדפסה באנגלית בעתון נשי חב"ד - ניוזלעטער.

זכה ללמוד שיעור פרטי עם הרב קפלן. הוא כותב: "אתם לא יכולים לתאר לעצמכם את ההשפעה שהייתה ללייבל ולכל הקבוצה עלי ועל חבריי. אין לתאר את המהפך שחוללו כאן באוסטרליה . . . בטוחני שהשלוחים עצמם לא קלטו איך כל תנועה שלהם נבלעה, נספגה והופנמה בדור שלם של נוער . . . אני שומר תורה ומצוות היום, אני חב"דניק, ואני, תודה להשם, בעצמי שליח. והכל בזכות שלוחי הרבי, בזכות לייבל . . ."

ממלבורן נהג הרב קפלן לנסוע למדינות וערים שכנות ולהפיץ בהן את מעיינות התורה והחסידות. וכך כתב לו הרבי ביום י"ג באלול ה'תשכ"ח (בהוספה בכתי"ק על-גבי מכתב כללי-פרטי): "בברכה לפירות טובים מהנסיעות", ובמכתב נוסף באותה שנה: "הצלחה רבה בנסיעת ניו זילנד ולבשו"ט בכהנ"ל".

בתוך ימי שליחותו במלבורן, התקיימה שמחת נישואיו של אחיו הבכור הרב נחום-יצחק שי' קפלן, כיום מנהל ועד רבני ליובאוויטש הכללי. לרגל השמחה ביקש האב, הרב משה-בנימין, מהרבי שיתיר לבנו הרא"ל להגיע לניו-יורק לרגל החתונה. הרבי ענה - "התורה חסה על ממונם של ישראל", בהתייחסו לכך שכרטיס נסיעה ממלבורן לניו יורק עולה הון רב. כאשר האב הצליח להשיג כרטיס נסיעה זול במיוחד, הוא כתב לרבי שנית, אך הרבי לא הסכים לנסיעה גם לאחר הפנייה השנייה באומרו (התוכן): "הוא פועל שם גדולות ונצורות, למעלה מן המשווער וחבל שיעזוב".

"מין בני בית"

הרב קפלן וקבוצת השלוחים הראשונה חזרו לניו-יורק בשנת תשכ"ט, והוא וחבריו לקבוצה זכו לקירובים מיוחדים ביותר. בין שאר דברים, זכו לדבר נדיר, שכ"ק אדמו"ר חילק לכל אחד מהם מהאפיקומן שלו, ואף התבטא עליהם באופן מיוחד וקרא להם בני

ביתו ("זיי זיינען מיין בני בית").

כמה פעמים זכה הרב קפלן שהרבי יתייחס אליו בפרט, בתור כעין נציג לשאר השלוחים.

(ראה בארוכה הפרטים בזה ברשימה שנכתבה ע"י הרב קפלן, נדפסה לעיל ע' 20).

"פעם שליח – תמיד שליח"

בהתוועדות חנוכה תש"ל פנה הרבי אל כל השלוחים שנכחו בהתוועדות והורה להם לומר "לחיים". הרב קפלן, שהיה כבר לבחור מן המניין בישיבה לאחר החזרה ממלבורן, לא חשב שנכלל בהוראה זו, אך הרבי הסיר כל ספק כשפנה אליו ואמר: "לייבל, איין מאל א שליח - אלע מאל א שליח" [=פעם שליח - תמיד שליח].

ואכן, כך התנהג הרב קפלן עד יומו האחרון. ביטולו לרבי היה מוחלט, התקשרותו לרבי היתה היסוד לכל החלטה וכל חייו היו סמל של שליחות והתקשרות.

פלפול
מאת הרב אהרן אליעזר צייטלין ע"ה
בענין קנין ד' אמות
מתוך קובץ חידושי תורה הראשון
במלבורן אוסטרליה

אהרן אליעזר צייטלין

קנין ד' אמות

בגמ' ב"מ (י, א): אמר ריש לקיש משום אבא כהן ברדלא, ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום מאי טעמא תקינו רבנן דלא לייתי לאנצויי ובתוס' שם (ד"ה ארבע אמות): וא"ת באלו נערות דאמר גבי גונב כיס בשבת הי' מגרר ויוצא פסור דאיסור שבת ואיסור גניבה באין כאחד, וקאמר אי דאפקי' לרה"ר איסור שבת איכא איסור גניבה ליכא ואמאי הא ארבע אמות קונות לו, וי"ל דבגניבה לא תקינו רבנן דקני אלא במציאה דלא לייתי לאנצויי ובגס משום עיבונא... עכ"ל.

והנה ידוע החקירה בענין קנין ד' אמות, אם תקנת חכמים היא על הד' אמות עצמם, דהיינו אף שהתקנה היא שהחפץ המונח בד' אמותיו של אדם יוקנה לו, מ"מ בשביל קנין החפץ הקנו לו חכמים גם אח' ד' האמות עצמם ועשאו כחצירו ועי"ז ובמילא קונות לו את החפץ המונח בהם בחורת קנין חצר. או שהתקנה היא רק שהחפץ בלבד יוקנה לו ולא הד' אמות עצמם.

הנ"מ בדין יהי', אם שליח לקבלה קיבל הגט בד' אמות שלו. דהנה ברמב"ם הל' גירושין פ"ו הל' א' כותבו השליח שעושה האשה לקבל לה גיטה מיד בעלה הוא הנקרא שליח לקבלה ומשיגיע הגט ליד שלוחה החגרש כאילו הגיע לידה. ובמל"מ שם: וכתב שם הרב שדה יהושע וז"ל חצירו של שליח קבלה מהו שתעשה כידו מי אמרינן כיון דחצר האשה מידה איתרבאי והכל דבר אחד ה"נ בשליח שהוא כעצמה או דילמא כיון דשליח נמי מידה איתרבאי לא אמרינן ריבוי דריבוי, ולא איפשיטא... ולענין דינא שהיא ספק מגורשת כיון דהוי בעי דלא איפשיטא וצ"ע, עכ"ל. ועכשיו אם קיבל הגט בד' אמותיו אם הקנין דד' אמות הוא בחורת חצר, תהי' ספק מגורשת, אבל אם הקנין דד' אמות הוא תקנת חכמים על החפץ, וא"כ אין לו שום שייכות

להקנין דחצר, אפשר שחיי' מגורשת כיון שהחכמים הקנו לו החפץ (עי' אמרי בינה ח"ב קונטרס בדיני קנינים סי' י"ד).

השיטת בזה:

האבני מילואים בהל' קידושין סי' ל' כותב, שלדעת הר"ן הקנו לו הד"א עצמם בתורת חצר מצד הפקר ב"ד הפקר, ולדעת הרמב"ן ההפקר ב"ד הפקר הוא רק על החפץ, ולא על הד' אמות עצמם. דיוקו מהר"ן הוא מביטין (עח,א) וז"ל: ואע"ג דד' אמות לכ"ע אינן קונות דבר חורה, כיון דרבנן תקנינהו ואמרי שיהו קונות הרי הקנוס לו ועשאו כחצירו, והפקר ב"ד הי' הפקר, עכ"ל. הרי שהר"ן סובר שהקנין דד' אמות הוא מצד חצר, דהיינו שהד' אמות עצמם הקנו לו. דיוקו מהרמב"ן הוא גם מפירושו על הגמ' הנ"ל שכותב וז"ל: דטעמא דמתני' (דאם זרק גט בחוץ ד' אמותי' הרי"ז גט, וכן לענין קידושין)... משום מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש דהא ארבע אמות גופייהו בכל מקום דבר חורה אינן קונות... אלא מדבריהם... אלמא תקנתא דרבנן הוא בגיטין ומשום לתא דידהו תקינן בקידושין משום ויצאה והיתה... עכ"ל. ולכאורה למה צריך לומר שהוי גט משום דמאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש, דהיינו שהקדושין נחבטלו מלכחילה, והי' יכול לומר בפשטות כיון דתקינן רבנן שד"א של אדם קונות לו, א"כ כל דבר שנמצא בחוץ ד' אמותיו הוא שלו, א"כ הוי גט מדאורייתא, דהא הרמב"ן סובר שקנין דרבנן מהני לדאורייתא דאל"ה איך תקינן כן בקדושין דהא גבי קדושין לא שייך למימר כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש, דדוקא גבי גט יכולין לומר מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש, פי' שבחחילה לא חלו הקדושין רק אדעתא דרבנן וא"כ כשרבנן רוצים להפקיע הקידושין שוב לא הוי קידושין - דהיינו שהוא גט מדאורייתא. אבל גבי קידושין, אם מדאורייתא לא הוי קדושין איך יכולין רבנן לעשות קדושין מן התורה. אלא ע"כ ס"ל גם להרמב"ן דכיון דתיקון רבנן דליהוי קנין מהני מדאורייתא, ולכן יכולין רבנן מצד הפקר ב"ד הפקר לעשות מקידושי

זה

דרבנן, קידושי תורה. וא"כ למה גבי גט צריך להביא הטעם דכל המקדש הרי בפשטות כיון דהוי קנין דרבנן שהם הקנו לו את החפץ, הוי גט מדאורייתא, כמו גבי קדושין. אבל אם נאמר שרק החפץ קנוי לו אחי שפיר, כי גבי גט צ"ל ונתן בידה, או דומי' דידה ממס דהיינו חצירה; ואם ד"א של אדם קונות לו מצד חצר, אה"נ שהי גט מדאורייתא, אבל הרמב"ן סובר ד"א לא הוי חצירו, דהיינו שרק החפץ קנוי לו, א"כ אינו דומי' דידה ממס ולכן לא הוי גט מדאורייתא, (משא"כ הקידושין הן מדאורייתא, משום דגבי קידושין אין צריכין ונתן בידה - שיהי' דומי' דידה ממס), ולכן הוצרך לומר הטעם דכל המקדש אדעתא דרבנן מקדש. נמצא שהרמב"ן סובר שרק החפץ קנוי לו. (אף שלכאורה מלשון הרמב"ן משמע שחכמים הקנו לו הד"א עצמם, שכותב ׀ דהא ארבע אמות גופייהו בכל מקום דבר תורה אינן קונות" הרי לכאורה מלשון גופייהו משמע שד"א עצמם הקנו לו, אבל כנ"ל מוכרח לומר שסובר שרק החפץ הקנו לו, וזה שכותב ׀ גופייהו" אפשר שכוונתו על כללות הקנין דד' אמות).

בריטב"א על גמ' גיטין הנ"ל כותב וז"ל: ואע"ג דד' אמות של אדם לכ"ע משום חקנה הוא, איכא למימר דמגורשת משום דכל המקדש אדעתא דרבנן מקדש א"נ כיון דרבנן אמרו דד' אמות של אדם קונות לו עשאם כחצירו ממס והפקר ב"ף הפקר ובאותה שעה שהוא עומד שם זכה באותו מקום וקנאו דרבנן הקנהו לו וכיון שכן מדינא מגורשת, עכ"ל. הנה מתירוצו הראשון משמע שסובר כהרמב"ן שרק החפץ קנוי לו כיון דהטעם הוא רק משום כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש. ומתירוצו השני משמע כהר"ן שהד' אמות עצמם הקנום לו שאומר עשאם כחצירו... זכה באותו מקום.

החת"ן סופר (שער המקנה והקנין והשטרות סי' ה') מדייק מרש"י שרק החפץ קנוי לו, דברש"י בגמ' ב"מ הנ"ל ד"ה קונות לו כותב: אם יש סביבותיו דבר הפקר אין אחר רשאי לתופסו. הנה מהחיבות אין אחר רשאי לתופסו

משמע שרק החפץ קנוי לו, שהרי ההסבר ביסוד קנין ד"א (אם לא מטעם חצר) הוא שהחכמים אסרו את החפץ על כל העולם, חוץ מזה שהחפץ מונח בד' אמותיו, והקנין הוא עתה ממילא דבזה גופא שרק הוא שייך בהחפץ הוא קונה אותו, וזהו כוונת רש"י באומרו "אין אחר רשאי לחופסו" ולכאורה זהו לשון מיותר דהו"ל לומר הלשון אם יש-סביבותיו דבר הפקר "הוי שלו" או "זכה בה", אבל עפ"י הנ"ל מובן, דכוונתו הוא שכל הקנין הוא מצד זה שאין אחר רשאי לחופסו רק הוא, וממילא הוא קונה אותו (ולא מצד שהוא קונה הר' אמות גופא ולכן הוא קונה ממילא את החפץ). (ומביאים ראי' לזה משנים אותיון בטלית שהדין הוא שיחלוקו, שלכאורה חרי אחר מהם הוא בודאי שקרן, אלא זה גופא שאין לשום אדם שייכות להטלית רק שני אנשים אלו, ממילא הם קונים את הטלית, ולכן אם כל אחד עושה שבועה קונה מחצה).

(עפ"י הנ"ל לכאורה צ"ע במה שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס ענינה של חורת החסידות (אות כ') וז"ל: ומה שהקנו את הר' אמות עצמם - אף שמצד הטעם "דלא אתי לאנצוי" נובע רק שהחפץ יהי' קנוי - י"ל שלא רצו להקנות את החפץ באופן שיהי' כ"הלכתא בלא טעמא" לגמרי ולכן הקנו את הד"א שעל ידם יקנה את החפץ, עכ"ל. ולכאורה צ"ע כי הרי גם להשיטה שרק החפץ קנוי לו הוא ג"כ הלכתא בטעמא כנ"ל שהטעם הוא משום שאין אדם אחר רשאי לחופסו).

לפי הנ"ל מוכרח לומר ששיטת החוס' הוא שקנין ד"א הוא מצד חצר היינו שהד' אמות עצמם קנויים לו, דאם סובר כהשיטה שרק החפץ קנוי לו, והקנין הוא עי"ז שאין אחר רשאי לחופסו, מהו קושייתם מלכתחילה, הא גבי גנבה לא שייך למימר אין אחר רשאי לחופסו, דהא לבעלים יש בודאי שייכות להחפץ, ופשוט הוא. רק שיטת החוס' היא כנ"ל שהד"א עצמם קנויים לו, ולכן מקשים כיון שהד' אמות עצמם הקנום לו, וממילא נקנה לו החפץ, א"כ מהו החילוק בין מציאה לגניבה.

אבל לכאורה יש להקשות, דבהאב"מ הנ"ל
מבאר שיטת הרמב"ן שרק החפץ קנוי לו, וכותב
שליה לן למימר דה"א אפקאוהו מרשות העולם
ואקומה ברשות האשה, כיון דלבתר הכי נמי
דכו"ע הוא, ולשעה לא אוקמוהו חכמים את הד'
אמות ברשות האשה. ומביא ראי' בגמ' יבמות
(פט, ב) ששם בגמ' איתא שאם חרס במזיד מן
הטמא על הטהור הנה מדאורייתא הוי תרומה,
אבל חכמים תקנו שאינו תרומה, ופריך איך
יכולין רבנן לעקור דין דאורייתא, ובתוס' שם
ד"ה שהפקר ב"ד הפקר: אבל מן הטמא על הטהור
ליכא למיכר דאפקאוהו מרשותו בשעת הפרשה כיון
דבחר הכי נמי שלו הוא ועליו לתקנו, ע"כ.
הרי רואין מזה דאם ההפקר הוא רק לשעה אין
אומרים הפקר ב"ד הפקר, וכמו"כ הוא בנדו"ד
בנוגע קנין ד' אמות, כיון דרק בשעה שהוא
עומד בתוך הד' אמות הוא שלו ותיכף כשיוצא
מן הד"א אינם שוב ברשותו, ושייכים לכל העולם
כולו, אין אומרים בנדון כזה הפקר ב"ד הפקר
ולכן ס"ל להרמב"ן שרק החפץ קנוי לו, ולא
הד"א עצמם.

הרי שמדייק מדברי התוס' כהשיטה שלא
הד' אמות עצמם הקנו לו אלא גוף החפץ,
ולכאורה הרי"ז בסתירה למ"ש לעיל שחוס' סובר
שהד' אמות עצמם הקנו לו.

ואפשר לתרץ שבאמת דיוקן של האבמ"ל אינו
מוכרח לפי שי"ל שזה שאמרו ד"א של אדם קונות
לו אינו לשעה אלא שהוא בקביעות. דהיינו
שבשעה שעומד בד' אמותיו הם שלו לעולם ועד,
ואין לאחר רשות בהם (בהחפצים שם) רק אח"כ
אם יצא מהד' אמות הוא כמו שמפקיר חצירו,
ואטו אין כח לאדם להפקיר חצירו, א"כ שפיר
אומרים בנדו"ד הפקר ב"ד הפקר.

והנה מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונ'
ענינה של חורה החסידות מוכח ג"כ ששיטת
התוס' היא כנ"ל, שכותב שם וז"ל: שזה מה
שהקנו חכמים להאדם את ד' אמותיו - הוא רק
לצורך קנין חפץ המונח בהם, ולא לענין אחר.
ושם בהערה 123: שלכן ס"ל להתוס' (ד"ה ארבע)
שה"א אינן קונות בגניבה... - אף שעשאו

חכמים כחצירו - כי לא עשאו כחצירו לכל דבר, כ"א לצורך קנין חפץ באופנים מסויימים, עכ"ל.

ומדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א הנ"ל יובן ג"כ גמ' מוקשה במס' גיטין הנ"ל, דבמשנה שם חנן: היתה עומדת ברה"ר וזרקו לה קרוב לה מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על מחצה מגורשת ואינה מגורשת. ובגמ' שם: היכי דמי קרוב לה והיכי דמי קרוב לו אמר רב ארבע אמות שלה זהו קרוב לה ארבע אמות שלו זהו קרוב לו היכי דמי מחצה על מחצה אמר רב שמואל בר' יצחק כגון שהיו שניהם עומדים בארבע אמות, וליחזי הי מינייהו קדים וכי הימא דאתו חרווייהו בהדי הדדי, והא אי אפשר לצמצם (שלא יקדים האחד) עכ"ל. ולכאורה מהו קושיית הגמ' והא אי אפשר לצמצם הרי יכולין לומר שאה"נ שבאו בזה אחר זה, רק כשבאו כבר הי' בהד' אמות איש אחר ואח"כ באו הבעל והאשה ואח"כ יצא משם האיש האחר הרי ששניהם ביחד זוכים בהד' אמות כי כיון שהאחר בא שם לפניו, הרי כבר זכה בהד' אמות, ואח"כ כשבאו האיש והאשה שוב אין זוכים בהד' אמות, וכשיצא האיש האחר, אז שניהם הבעל והאשה, זוכים ביחד בהד' אמות ומהו קושיית הגמ'.

אבל לפי הנ"ל אתי שפיר, כי מכיון שקנין הד"א הוא רק לצורך קנין החפץ, א"כ דוקא מי שיש לו שייכות לקנין החפץ יכול לזכות בהם, אבל למי שאין לו שום שייכות וצורך כלל אל החפץ אינו יכול למנוע קנין ד' אמות אלו מאדם אחר הרוצה לקנות החפץ שבתוכם, והוא עד"מ אם שמעון ולוי עומדים ביחד בתוך ד' אמות, ובא ראובן ורוצה ליחן מתנה לשמעון ולא ללוי וזרק המתנה לד' אמות של שמעון (שהם נמי ד' אמות של לוי) בודאי שקונה שמעון את המתנה, ואפי' אם לוי יחטוף מקודם אין זה כלום, וכמו"כ הוא בנוגע לגט, שאם איש אחר בא להד' אמות של הגט, אין לו שייכות כלל אל הגט, וא"כ שפיר מובנה קושיית הגמ'.

ולשיטת התוס' שד' אמות עצמם הקנו לו, לכאורה יש להקשות למה לא תיקנו ד' אמות בגניבה כדי לחייב הגנב באונסים, (להשיטה שרק החפץ קנוי לו דהיינו שהקנין הוא עי"ז

שאינן אחר רשאי לחופסו, הרי מובן שבביבנה לא שייך לומר זה, וכנ"ל). וי"ל בדרך אפשר שזה שהקנו חכמים להאדם את ד' אמותיו הוא רק בשביל תקנתו הוא דהיינו בשביל תקנתו של האדם הנמצא בתוך הד' אמות, כמו בביבנה מציאה החקנה הוא בשביל המוצא שהוא לא יבא לאנצוויי, וכן בביבנה החקנה היא משום האשה שהיא העומדת בד' אמותי, משא"כ בביבנה מובן שאינן לתקנות את הד' אמות להגב בשביל תקנתו של הבעל שהוא לא יפסיד את יארע אונס. ועוד י"ל שלא תיקנו חכמים קנין לאדם שיקנה ובזה יעשה איסור.

ולכאורה מהגמ' ב"מ הנ"ל מוכח כהשיטה שקנין ד"א הוא מצד חצר, וכדלהלן. א"א אמר ריש לקיש ארבע אמות של אדם קונות לו בכל מקום ופריך בגמ' שבביבנה פאה תנן שאם נפל עלי' מעבירין אותו הימנה, ואם ארבע אמות של אדם קונות לו למה מעבירין אותו הימנה, ומתוך הגמ' (חירוץ הב') כי תקינו לי' רבנן ארבע אמות בעלמא בשדה דבעה"ב לא תקינו לי' רבנן ואע"ג דזכה לי' רחמנא בגוה כי זכה לי' רחמנא להלוכי בה ולנקוטי פיאה למיהוי חצירו לא זכה לי' רחמנא. הנה מהלשון למיהוי חצירו משמע שהקנין ד"א הוא מצד חצר. ב' שם יש מחלוקת בין ריש לקיש ור' יוחנן, ר"ל סבר שקטנה אין לה חצר ואין לה ארבע אמות ור"י סבר יש לה חצר ויש לה ארבע אמות, וכשהגמ' מבאר טעמם ונימוקם בהמחלוקת אינו נזכר בכלל אודות קנין ד' אמות, וכל הטעמים שהגמ' מביא הם רק בנוגע לחצר. הרי מזה מובן שד"א הוא מצד חצר ושיטתם בד"א תלוי בשיטתם בקנין חצר.

ואין להקשות על שיטה זו - שד' אמות מצד חצר - מזה שהגמ' מקשה מפיאה על הדין דד"א דלכאו' פיאה שאני כיון שהיא קרקע ואין קרקע נקנית בחצר (התייחד לפי השיטה שרק החפץ קנוי לו דהוי קנין מצד עצמו דאינו שייך להקנין דחצר א"כ גם הפיאה היתה צריכה להיות קנוי לו, אבל אם אומרים שהוא מצד חצר הרי קרקע אינו נקנית בחצר) שי"ל שמייירי בפאה תלושין.

והנה בשו"ע אדמוה"ז ח"ו הל' הפקר
 והשגת גבול סעי' ז', משמע ג"כ כהשיטה שד'
 אמות עצמם הקנו לו מצד חצר, ולא רק החפץ
 מצד שאין אחר רשאי לתופסו. שכוחב שם וז"ל:
 וכל מציאה והפקר שהיא בתוך ד' אמות של אדם
 הרי היא שלו, חכמים תקנו דבר זה כדי שלא
 יבא לידי מחלוקת אם אחד יגבי' מצד חבירו,
 לכך תקנו שכל הקודם לה בד' אמותיו זכה בה
 ושוב אין אחר רשאי ליטלה, עכ"ל. מהלשון זכה
 בה ושוב כו' משמע שהתקנה הייתה שהד"א גופא
 יהי' שלו ועי"ז אין אחר רשאי ליטלה, דהיינו
 שלראשונה זכה בה (ע"י קנין ד"א) ורק אח"כ
 אין אחר רשאי ליטלה. וי"ל שזה גופא רנצה
 לדייק דלכאורה הי' מספיק שיכתוב זכה בה,
 וחו לא, ובמילא מובן שאין אחר רשאי ליטלה,
 רק זה גופא רוצה לומר שאם הי' כותב זכה בה
 בלבד היינו יכולין לטעות ולומר שזכה בה
 משום שאין אחר רשאי ליטלה, ולכן כותב אח"כ
 ושוב, דהיינו דזה שאין אחר רשאי ליטלה הוא
 משום שכבר זכה בה. באותיות אחרים, לא שאין
 אחר רשאי ליטלה הוא הסיבה וזכה בה הוא
 המסובב, רק שזכה בה הוא הסיבה ואין אחר
 רשאי ליטלה הוא המסובב.

אגרת אל הרב אהרן אליעזר צייטלין ע"ה, מידידו ר' יוסף יצחק שי' חיטריק, שנכתבה אליו ולזכרנו, לאחר פטירתו בדמי ימיו

ב"ה

ידידי ורעי אהרן לייזר,

לפני ארבעים ושלוש שנה נפגשנו והתיידדנו בעת שנבחרנו לצאת יחדיו בשליחות הרבי למבורן. שליחות רודפת שליחות - ונשלחנו שוב בשליחות לצפת, ושוב חיינו יחדיו, כל אחד בתפקידו הוא.

שעות רבות של שיחות חברים, התוועדויות, והתייעצויות בלינו יחדיו.

התפעלתי ממך - כל פעם מחדש. וככל שהשעות והימים עוברים מאז פטירתך, ואני חושב עליך, אני מבחין כמה היית כל כך מופלא מכל שאר החברייא קדישה - שלוחי הרבי.

שום דבר לא היה לך קשה. הכול נמדד אצלך - מה רצונו של הרבי המשלח. כל דבר ניסית לדעת האם זה יביא לרבי כבוד ועונג או חלילה לאו, וכאב לך מאד מאד מעשים שלא עולים בקנה אחד עם רצונו של הרבי.

עברנו המון חוויות יחדיו, ובכל דבר היית הראשון והחלוץ. לא היו לך שיקולים אישיים, לא היו לך חשבונות שכליים! הכול בתמימות וביושר.

תשל"ג - מלבורן.

אהרן לייזר, התחברת מייד לתלמידים הצעירים, והפחת בהם רווח של חיות חסידית והתלהבות.

זכורני שכאבה לך העובדה שבאותה עת היו מגישים חלב עכו"ם, שהגיע כתרומה של הממשלה, לילדי בית הספר.

בהתוועדות של חג השבועות, לקחת אהרן לייזר קצת משקה, והתחלת לדרוש מהנהלת בית הספר שיפסיקו מיד עם הנוהג הזה, וכי זה מטמטם את מוחותיהם של התלמידים, המושפעים שלך.

הנהלת המוסד נדהמה מעזותו של הבחור הצעיר, והחלו להתווכח עימך, ולצעוק עליך... אהרן לייזר, התחלת לבכות... ר' חיים סרבראנסקי שעמד בצד - שאל כמה יעלה רכישת חלב ישראל? ופסק - שזה יהיה על חשבוננו... ובכך נפתרה הבעיה.

את מבצע נש"ק - נרות שבת קודש, שמענו יחידו בשידור חי מהרבי. כשהסתיים השידור, אמרת לנו כי צריכים להתחיל לפעול. צחקנו ממך. וכי כיצד יוצאים ביום ששי בעת הדלקת הנרות ודואגים כי בנות קטנות ידליקו נרות.

אהרן לייזר אתה בפשיטות ובתמימות, החלטת שהולכים דלת דלת ושואלים את המשפחה - האם יש בנות שלא מדליקות נרות... חשבנו באותה עת כי אתה 'מטורף'... וכי כיצד יכולים בחורים לדפוק בדלתות ולשאול אם יש בנות... אך כך עשית. בתמימות ובנחישות. בכך - החל בזכותך מבצע נש"ק במלבורן.

תשל"ז - צפת

נפתח תיכון בית חנה עם תלמידות יוצאי חבר העמים. לא היו תלמידות ישראליות בתחילת דרכו. התגייסת לרשום תלמידות ישראליות מהמושבים הסמוכים.

ראית בכך פעילות חשובה מאין כמוה, הצלת בנות ישראל והבאתן למוסד של הרבי. עברת רגלית מבית לבית במושבים, והבאת אותן ללמוד בבית חנה בצפת.

ישנן היום אמהות חב"דיות, ושליחות הרבי שהן פרי עמלך ממש. אתה, באופן אישי, הכנסתן מתחת לכנפי השכינה.

אף לאחר קליטתן במוסד, דאגת לבקרן, להתוועד עימהן, ולקרבן.

לאחר שהסמינר נפתח, נרתמת לעזור בהחזרת החיות החסידית דרך ההתוועדויות שלך ובשיעוריך. כל שיעור ושיעור, אמרו התלמידות, זו התוועדות עם ספרים פתוחים...

לאחר חתונתך לקחת על עצמך את ניהול ופיתוח גני הילדים חב"ד בצפת, כשבאותה עת היו גנים בודדים בלבד. הרחבת והרחבת, כך שכל שנה סיפרת לי על גן חדש שהצלחת לפתוח.

בעיקר שמחת על הגנים שנפתחו עבור אוכלוסיות שאינן שומרי תומ"צ עדיין. השקעת המון עבודה. פיתחת מערך של תמיכה לאותם הורים.

צברת חובות גדולים, אך לא עצרת לרגע בפיתוח המוסדות.

התחלת להסתובב בעולם לגייס משאבים להמשך והרחבת מוסדותיך - מוסדות הרבי, ולא התעייפת, ולא התייאשת.

תשרי - תש"ן

נשלחנו יחדיו בשליחות לישיבת חב"ד במרינא ראשא.

נפגשנו עם אותם תמימים שחיו חייהם במחלת, וראיתי אותך שוב בפעילות, בהילוך גבוה, חודש שלם - ללא הפסקה. אותם תמימים לא שוכחים את חודש תשרי המיוחד שבילו בצילך.

דומני כי אין קהילה חב"דית בעולם שלא הוזמנת להגיע אליה להתוועד. עשית זאת בשמחה, בחיות רב וברגש של שליחות. לא תמיד זה היה קל לך. לא תמיד זה היה קל למשפחתך, אך הרגשת והחלטת שאם מזמינים אותך, ויש לך מה לתרום להן, אתה חייב לעשות זאת.

לפני הרבה שנים, ניגשתי אליך בבקשה חשובה, לארגן נסיעה לרבי תלמידות תיכון והסמינר לכב' שבט. היה לך מאד קשה באותה עת לקבל זאת על עצמך. הבטחתי לעזור לך. אני מתנצל כי רק בצעדים הראשונים עזרתי לך, ועם הזמן הרמת את הכפפה לבד.

הנסיעה הפכה לשם דבר – 'הקבוצה של הרב צייטלין'. התמסרת לכך ימים ולילות. חזרת כל פעם מחדש ואמרת לי - כי כבר אין לך את הכוחות. אך מהר מאד גילית כוחות מחודשים, והתארגנת לקראת הנסיעה הבאה.

מאות ואלפי תלמידות עברו בקבוצות אלו, וחזרו עם חוויות חסידיות ששינו את חייהן. הן בודאי לא שוכחות זאת.

לפני שבועיים נפגשנו בפלורידה. בקושי יכולת לשבת או לעמוד. הבטתי בך וראיתי כיצד התאמצת להתפלל. אמרת כל מילה ומילה מתוך הסידור ובבהירות רבה. עקבתי אחריו, וראית איך אתה מחזיק את ארבעת המינים, ובאיזה חיבה של מצווה אתה מנענע אותם – למרות הכאב והייסורים שעברו עליך.

בשקט, מבלי שראית, לא התאפקתי וצילמתי תמונה מתפילתך. אני מבקש ממך מחילה, אך זו תישאר לי כמזכרת נצח.

אהרן לייזר, היית ותישאר לנצח חקוק בליבותן של אלפי תלמידות. ההתוועדויות, השיעורים, והמבצעים שהפעלת אותן, הקימו דורות דורות של שליחות וחסידות הקשורות בלב ונפש לרבי.

אני מנסה ברגע זה לחשוב מה עובר על כל אלו שנגעת בעומק נשמתן. איזה הכרת הטוב יש להן אליך. הן ואני ראו כך דגם המושלם של חסיד.

אהרן לייזר, בנחישות ובמסירות, תמליץ יושר על בני משפחתך ועל כל התלמידות שקירבת וחיברת אותן לרבי.

זכרך לא ימוש מליבנו.

יוסף יצחק

A letter about Lipa Dubrowsky

Saturday, April 13, 2013

My dear chaver Lipa,

To the family of my very dear friend Lipa a'h,

A person looks back at life and sometimes can isolate certain events and individuals who had a profound impact on their lives. I am a few years younger than Lipa. I can honestly say that it was Lipa and one other person who had the greatest influence on my life.

I was born and raised in Sydney Australia in a very frum but a non-Lubavitch family. When I finished High School I went to Yeshivah Gedola in Melbourne for three months. My roommate was HaShliach Lipa. It was one of the rare rooms that had only two people in it. My plan was always to leave YG after 3 months and go to Eretz Yisroel to a Liitvishe Yeshiva. Lipa in his most caring way and his ability to truly understand people was mekarev me mamesh like a brother. Lipa was only 4 years older then me but at the time he seemed to be light years older.

I did end up going to the Litvishe Yeshiva but Lipa didn't give up. When I came back for Ben Hazmanim, Lipa's warmth and friendship was as strong as ever. I then went to learn in Morristown. What was the driving force that compelled me to make such a life changing decision? One of the people was Lipa. In all my years in the Litvishe Yeshivos I didnt meet a bochur who was like Lipa. I thought it must be because Lipa has a shaychus to the Rebbe and learns in Tomchei Temimim. I wanted somehow to be a bit like and to emulate Lipa.

Even when I was to Morristown and then Montreal and finally 770, when I needed advice, when I needed someone to truly understand an issue and help me make a decision there was one person I would turn to, that was Lipa.

I remember one Shavuos we went on talucha to Boro Park together he was in shono rishono. We spent the whole time talking about chassidim and chassidus.

Even after I went on shlichus and would come in for the Kinnus Hashluchim, I always tried to make a point of finding Lipa even if for only a few minutes to spend

time in his presence and to hear his opinions on relevant issues.

I would invariably say to him, 'Lipa you remember when I was this misnagdishe kid who you tried to be mekarev and look at me now a shliach of the Rebbe with children who are shluchim of the Rebbe'. Lipa, I said, 'you have an incredible chelek in everything that has happened to me and my family'.

I was sitting and learning in the 770 building in Melbourne when another good friend from Australia of Lipa, Reuven Tatarka, rang me to tell me the terrible terrible news.

As I sit and am writing this I can't stop crying as I remember so many so many wonderful things about Lipa. He was an old soul even as a bochur. He was a true, true chassidishe bochur a real penimi. He didnt have to say much, a word here a word there, 'gemacht miten kop' and you understood what the right thing to do was. But at the same time he knew bochurim even Australian boys who to Lipa must have seemed like people from another planet; He from Oholei Torah and us Aussie boys, and this never changed throughout his life.

I have been thinking a lot these last few days what was special about Lipa? Why did he have such a great impact on my life? Why him more than so many others? There were plenty of chassidishe bochurim many great Talmidei Chachomim like Lipa, so why Lipa?

The answer was simple one word Lipa CARED. I really felt he cared about me and that never changed for close to 35 years. Even if we would only meet for a few minutes each year by the kinnus.

Lipa's impact continues both far and wide. I feel honoured priviledged and humbled to be able to say Lipa was a very dear chaver.

I will never ever forget Lipa,

--

Rabbi Yacov Barber

Melbourne Australia

הוספה -

כמה תמונות בהן מופיע

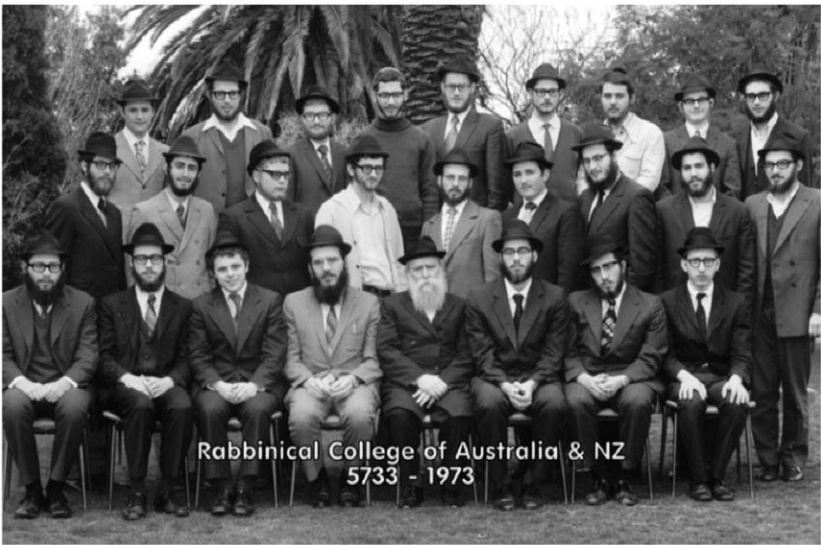
הרב א"א צייטלין ע"ה,

מתקופת שליחותו במלבורן

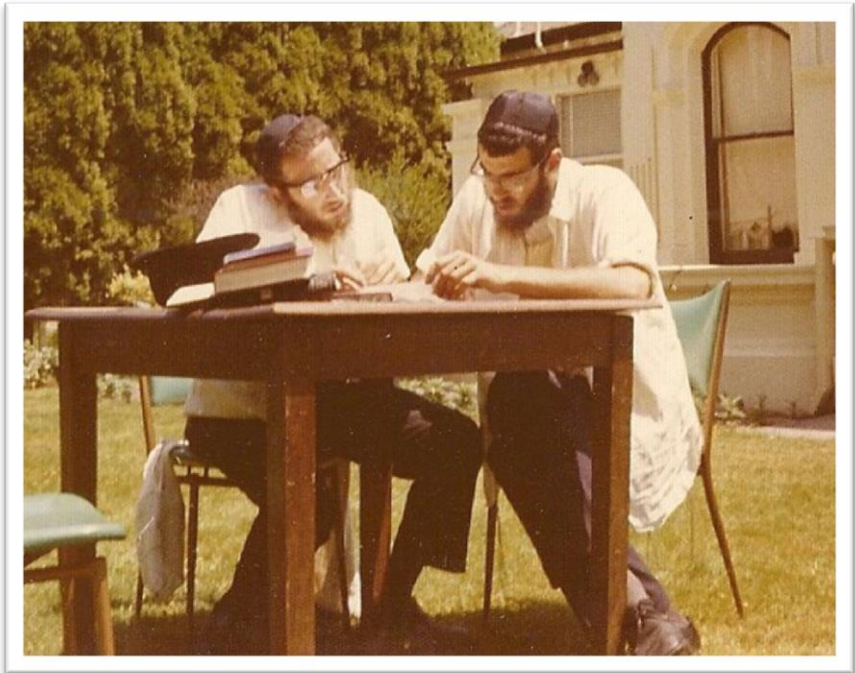
Rabbinical College of Australia & NZ
5734 - 1974

Rabbinical College of Australia & NZ
5733 - 1973

לזכות ולרפואה שלימה

הרה"ת ר' יוסף יצחק

בן וויכנא

לע"נ

הרה"ח ר' יעקב נח בן

יואל קראנץ ז"ל